

1 Přílohy

1.1 Seznam příloh

Projekt diplomové práce	139
Informovaný souhlas.....	143
Dotazník	145
Vyplněný dotazník	148
Scénář rozhovoru	151
Přepisy rozhovoru	154
Fotografická příloha	239

1.2 Projekt diplomové práce

Fakulta humanitních studií UK

katedra magisterského oboru

Sociální a kulturní ekologie

U Kříže 8/661, 158 00 Praha 5-Jinonice

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie

1. Jméno studenta, tituly: Bc. Petra Barteková
2. Osobní číslo (UKČO): 56452117
3. Rok imatrikulace na FHSUK (bak. studium, jinak mag. studium): 2013
4. Datum zápisu na katedru sociální a kulturní ekologie FHS UK(alespoň měsíc, rok): září 2013
5. Názvy všech předchozích bakalářských (magisterských) prací, škola, obor a rok, kde a kdy byly obhájeny:

Strategie ukrajinských migrantů na českém trhu práce

6. Předběžný název DP:

Případová studie rekultivace na území dolu Silvestr na Sokolovsku,
aneb cesta z dolu na golf.

7. Obecný kontext (souvislosti tématu, širší rámec[zasazení „do světa“]):

Výrazný vliv těžební činnosti na stav naší přírody a krajinný ráz je obecně považován za velmi problematický. Po ukončení těžby se tedy setkáváme s otázkou co dál. V tomto okamžiku vstupuje na scénu fenomén rekultivací, kdy se snažíme navrátit krajině podobu co nejvíce připomínající její přirozený stav, nebo ji dalším zásahem opět funkčně přeměnit pro její další využití. Vzhledem k tomu, že tyto oblasti leží často v blízkosti lidských sídel, je častěji preferována druhá varianta. Dnes se tedy často setkáváme s nově vznikajícími jezery, přírodními koupališti, golfovými hřišti atd. Nejde zde tedy o krajinu, která se navrácí ke své původní podobě a funkcím, ale o krajinu, jež je lidskou činností formována tak, aby co nejlépe uspokojovala lidské potřeby a zájmy. Výsledkem je, že se lidé k této činnosti a k přírodě, která je jejím produktem, vztahují jiným způsobem než k přírodě původní, nepřeměněné.

8. Předmět zkoumání (vlastní předmět práce[zasazení „do vědy“]):

V této práci se budu zabývat problematikou přeměny konkrétní oblasti po ukončení důlní a lomové těžby, skrze rekultivaci. Díky tomu, že při provádění rekultivační činnosti vstupuje do hry celá škála faktorů (ekonomických, sociálních, přírodních atd.), stává se tato činnost velmi problematickou a rozporuplnou ve svých důsledcích. A to především z toho důvodu, že rekultivace jako takové se mohou v některých případech stát činností, sloužící pouze ke generování zisku; nikoliv tedy činností, která smysluplně a funkčně modeluje tvář lidskou činností degradované krajiny. Hlavním zájmem je v této práci popsat a zhodnotit, jakým způsobem probíhal proces přeměny konkrétní lokality – dolu Silvestr na Sokolovsku na golfový resort. Bude mne tedy zajímat, jak historická perspektiva přeměny této lokality, tak vnímání této skutečnosti místními občany. Dále pak retrospektivně také to, zda a jakou roli sehráli samotní občané při rozhodovacím procesu v rámci této rekultivace.

9. Hlavní vstupní hypotéza nebo hypotézy (2–4 na výběr): pro práci 1–2, možno však formulovat výzkumné otázky, event. jen výzkumný problém:

Výzkumný problém:

Jak probíhal proces rekultivační činnosti v lokalitě Golf klubu Sokolov s důrazem na zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů.

Výzkumné otázky:

- V jaké míře mohli obyvatelé zasahovat do rozhodovacích procesů, a tedy i ovlivňovat budoucí využití daného území?
- Jak aktéři výzkumu vnímají výslednou podobu rekultivované lokality?
- Jak se odlišuje výsledný pohled těch, kteří se rozhodovacího procesu zúčastnili a těch kteří ne?
- Jak a v čem se odlišuje pohled obyvatel sídliště a vesnice?

10. Metodologický postup: metody a techniky, které budou v práci použity:

Zvoleným metodologickým postupem – případová studie.

▪ Metoda sběru dat:

- expertní rozhovory (cca 6-10) s vybranými participanty,
- studiu dokumentů a historických materiálů,
- dotazník.

11. Cíl DP (kromě ověření hypotéz a teoretického přínosu např. praktický přínos, vypracování metodologie, základ pro řešení problémů v praxi atd.):

Cílem této práce je popsat, jak probíhala rekultivace lomu Silvestr. Především pak zapojení místních obyvatel do rozhodovacích procesů, které v rámci rekultivační činnosti probíhaly.

12. Čím budou rozšířeny dosavadní znalosti (vědecká „přidaná hodnota DP“):

Přidanou hodnotou této práce bude rozšíření poznatků v rámci dané problematiky na konkrétním území o emic perspektivu vzorku obyvatel této lokality, popřípadě mohou výsledky této práce sloužit jako další zdroj materiálů a inspirace při provádění dalších rekultivačních činností v regionu.

13. Jaké bude (bude-li) jejich teoretické zobecnění a přínos:

V rámci této práce není hlavním cílem dosáhnout teoretického zobecnění – teoretický přínos tedy práce mít nebude, ale může přispět k literatuře zabývající se důležitou problematikou rekultivace krajiny..

15. Struktura DP (předběžný obsah – názvy oddílů a kapitol):

Úvod

Teoretická část

2.1.1. Restaurační ekologie

2.1.2. Rekultivace

2.1.3. Region Sokolovska

2.1.3.1.1. Historická perspektiva hornictví na Sokolovsku

2.1.3.1.1.1. Důl Silvestr

2.1.3.1.2. Těžba v regionu a vztah k CHKO Slavkovský les

2.1.3.1.3. Sokolovská uhelná

2.1.3.1.4. Golf Sokolov

2.1.3.1.4.1.1. Základní údaje

2.1.3.1.4.1.2. Realizace projektu

2.1.3.1.4.1.3. Golf Sokolov a veřejnost

2.1.3.1.5. Situace na Sokolovsku dnes

Metodologická část

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie

- 3.1.1. Zvolená metodologie
- 3.1.2. Výzkumný vzorek a lokalita
- 3.1.3. Sběr dat
- 3.1.4. Analýza dat
4. Empirická část
 - 4.1.1. Výsledky výzkumu
 - 4.1.2. Další oddíl zabývající se odpověďmi na konkrétní výzkumné otázky
5. Diskuse
6. Závěr
7. Zdroje
8. Resume
9. Přílohy

14. Předběžná bibliografie k tématu:

BERGMAN, M. M., ed. *Advances in mixed methods research: theories and applications*. Reprinted 2009, 1st published 2008. London etc.: Sage, 2009, 192 s. ISBN 978-1-4129-4809-8.

DIMITROVSKÝ, K., *Tvorba nové krajiny na Sokolovsku*. 1. vyd. Sokolov: Sokolovská uhelná, a. s., 2001. 191 s.

DIRNER, V., a kol. *Ochrana životního prostředí – základy, plánování, technologie, ekonomika, právo a management*. Praha: Ministerstvo životního prostředí ČR; Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita, 1997. 333 s. ISBN 80-7078-490-3.

HENDL, J., *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. 407 s. ISBN 978-80-7367-485-4.

KOVÁŘ, P. Abandoned anthropogenic landscapes: Are they potentially multifunctional? . In Kovář, P. *Natural Recovery of Human-Made Deposits in Landscape* (Biotic Interactions and Ore/Ash-Slag Artificial Ecosystems). 1. vyd. Praha: Academia, 2004, s. 352-358.

MIOVSKÝ, M., *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. 332 s. Psyché. ISBN 80-247-1362-4.

POKORNÝ, E., a kol. *Rekultivace*. 1. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2001. 128 s. ISBN 80-7157-489-9.

PÖPPERL, J., HRAZDÍRA, J., *Rekultivační činnost na Sokolovsku, revitalizace lokality Silvestr*. In Regionální workshop Rekultivace a socioekonomické aspekty: (10-11. 4. 2006, Most) = Regional workshop Reclamation and socioeconomic aspects: (10-11. 4. 2006, city Most): projekt ReRegions. Ústí nad Labem: Ústecký kraj, 2006, s. 13-16.

PRACH, K., *Preface: Studies on ecological succession contribute to ecological theory and provide a basis for ecological restoration*. In Kovář, P. *Natural Recovery of Human-Made Deposits in Landscape* (Biotic Interactions and Ore/Ash-Slag Artificial Ecosystems). 1. vyd. Praha: Academia, 2004, pp 11-13.

ROHON, P., *Životní prostředí 40: tvorba a ochrana krajiny*. 2. vyd. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2001. 170 s. ISBN 80-01-02399-0.

SÁDLO, J., a kol. *Krajina a revoluce – významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny Českých Zemí*. 1.vyd. Praha: Malá Skála, 2005. 247 s. ISBN 80-86776-02-6.

SÁDLO, J., TICHÝ, L., *Sanace a rekultivace po lomové a důlní těžbě*. 1. vyd. Brno: ZO ČSOP Pozemkový spolek Hády

SILVERMAN, D., *Ako robíť kvalitatívny výskum: praktická príručka*. Bratislava: Ikar, 2005. 327 s. Pegas; Zv. 8. ISBN 80-551-0904-4.

Projekt diplomové práce (DP) oboru sociální a kulturní ekologie

SKLENIČKA, P., *Cenné biotopy hnědouhelných výsypek severozápadních Čech*. In Regionální workshop Rekulivace a socioekonomické aspekty: (10-11. 4. 2006, Most) = Regional workshop Reclamation and socioeconomic aspects: (10-11. 4. 2006, city Most): projekt ReRegions. Ústí nad Labem: Ústecký kraj, 2006, s. 35-37.

STRAUSS, A., CORBIN, J., *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. 196 s. SCAN; 2. ISBN 80-85834-60-X.

ŠTÝS, S., *Rekulivace území devastovaných těžbou nerostů*. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1990. 186 s. ISBN 80-85087-10-3.

ŠÍPEK, V., *Rekulivace, tečka za těžbou uhlí*. Vesmír, 2006, roč. 85, č. 5, s. 304-305.

ŠTÝS, S. *Návraty vypůjčených krajín*. Praha: Bílý slon, 1998. 47 s. ISBN 80-902063-9-5.

15. Předpokládaný vedoucí DP:

PhDr. Ivan Rynda

16. Důvod volby tématu (dosavadní znalosti, zájem, praxe a zájem studenta):¹

Jinonice 30. dubna 2013

diplomant

vedoucí DP

vedoucí katedry SKE

¹ nepovinné

1.3 Informovaný souhlas

Byl/a jste zkontaktován/a k rozhovoru za účelem získání dat a informací pro kvalitativní výzkum k diplomové práci Bc. Petry Bartekové. Výzkum probíhá v rámci magisterského studia na Fakultě humanitních studií Karlovy Univerzity v Praze. Tématem je případová studie rekultivované krajiny na území dolu Silvestr na Sokolovsku a jeho výstupem bude Diplomová práce. Diplomová práce se zaměřuje na empirický výzkum týkající procesu rekultivací v dané lokalitě s důrazem na rozhodovací procesy a zapojení veřejnosti. Teoretická část bude shrnovat dosavadní literaturu na toto téma, empirická část bude založena na rozhovorech, na základě nichž bude později použit dotazník pro širší veřejnost. Celá empirická část bude vedena v souladu s etickými zásadami kvalitativního výzkumu.

Vaše spolupráce na diplomové práci je dobrovolná. Účast na projektu spočívá v nahrávaném rozhovoru, který potrvá zhruba 1,5-2,5 hodiny. Vaše odpovědi jsou důvěrné, určené pouze pro potřeby tohoto výzkumného projektu. Vaše názory mohou být v projektu použity dle Vaší individuální pozice, ale žádná individuální jména nebudou v projektu zmíněna. Rozhovor bude nahráván na digitální diktafon. Na kteroukoliv otázku můžete odmítnout odpovědět a kdykoliv v průběhu rozhovoru můžete interview ukončit. Ukončení rozhovoru a vystoupení z projektu pro Vás nebude mít žádné negativní důsledky. Vaše účast na projektu pro Vás nenese žádná rizika.

V případě dotazů týkajících se tohoto projektu se můžete obrátit na jeho hlavní řešitelku, Bc. Petru Bartekovou (724 128 229, bartekovap@gmail.com).

Svým podpisem zde souhlasíte se svou účastí na tomto projektu. Jedna kopie tohoto formuláře náleží Vám.

Jméno respondenta/respondentky:

Jméno řešitelky projektu:

Podpis:

Podpis:

1.4 Dotazník

Dobrý den, jsem studentkou Fakulty humanitních studií UK v Praze a tímto bych Vás chtěla poprosit a vyplnění krátkého anonymního dotazníku. Dotazník je součástí výzkumu prováděného v rámci mé diplomové práce a jeho hlavním předmětem je rekultivace území u Sokolova rekultivovaného po těžbě. Jeho vyplnění Vám nezabere více než 15 minut.

1. Jaké je místo Vašeho bydliště?

Dolní Rychnov Sokolov

2. Jaký je Váš věk?

20–40 41–60 61 a více

3. Zajímáte se o rekultivační činnosti ve Vašem okolí?

Ano Ne

4. Víte, kde nalézt informace o probíhajících /plánovaných rekultivačních projektech?

Ano Ne Nevím

Pokud jste odpověděli „ano“, uveďte, prosím, zdroj:

5. Navštívil/la jste někdy Golf club Sokolov?

Ano Ne

6. Myslíte si, že golf a golfové hřiště jsou vhodnou formou využití území rekultivovaného po těžbě?

Ano Ne Nevím

7. Myslíte si, že rekultivace v podobě areálu golfového hřiště Golf clubu Sokolov je provedena vhodným způsobem?

Ano Ne Nevím

8. Můžete uvést hlavní přednosti této rekultivace v podobě areálu golfového hřiště Golf clubu Sokolov?

9. Můžete uvést eventuální zápory, nevýhody této rekultivace v podobě areálu golfového hřiště Golf clubu Sokolov?

10. Jakým způsobem vnímáte areál golfového hřiště nyní?

Pozitivně Spíše pozitivně Nevím Spíše negativně
Negativně

11. Navštěvujete lesopark v Dolním Rychnově?

Ano Ne

12. Myslíte si, že lesopark je vhodnou formou využití území rekultivovaného po těžbě?

Ano Ne Nevím

13. Myslíte si, že rekultivace v podobě lesoparku je provedena vhodným způsobem?

Ano Ne Nevím

14. Můžete uvést hlavní přednosti této rekultivace v podobě lesoparku?

15. Můžete uvést eventuální zápory, nevýhody této rekultivace v podobě lesoparku?

16. Jakým způsobem vnímáte areál lesoparku nyní?

Pozitivně Spíše pozitivně Nevím Spíše negativně
Negativně

17. Myslíte si, že celkové koncepční řešení území, které je ve vlastnictví xxx, kde zhruba na polovině území se nalézá veřejně nepřístupný golfový areál a na druhé polovině je veřejně přístupný sportovně rekreační areál v podobě lesoparku, vychází vyváženě vstříc veřejnosti i speciálnímu sportovně rekreačnímu zájmu?

Rozhodně ano Ano Ne Rozhodně
ne Nevím

18. Jste s tímto proporčním rozdělením území golf/lesopark spokojeni?

Ano Ne Nevím

Pokud jste neodpověděli „nevím“, uveďte, prosím, hlavní důvod:

19. Byl dle Vašeho názoru při realizaci projektu rekultivace celého území veřejnosti zpřístupněn dostatek informací o projektu?

Ano Ne Nevím

20. Zaznamenal/la jste, že by byli občané ve Vaší obci/městě nějakým způsobem o projektu informováni?

Ano Ne Nevím

Pokud ano, uveďte prosím způsob:

Děkuji za Vaši ochotu a Váš čas!

Bc. Petra Barteková

diplomantka oboru sociální a kulturní ekologie Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

1.5 Vyplněný dotazník

Dotazník

Dobrý den, jsem studentkou Fakulty humanitních studií UK v Praze a tímto bych Vás chtěla poprosit a vyplnění krátkého anonymního dotazníku. Dotazník je součástí výzkumu prováděného v rámci mé diplomové práce a jeho hlavním předmětem je rekultivace území u Sokolova rekultivovaného po těžbě. Jeho vyplnění Vám nezabere více než 15 minut.

1. Jaké je místo Vašeho bydliště?

~~Dolní Rychnov~~

Sokolov

2. Jaký je Váš věk?

~~20–40~~

~~41–60~~

61 a

více

3. Zajímáte se o rekultivační činnosti ve Vašem okolí?

~~Ano~~

Ne

4. Víte, kde nalézt informace o probíhajících /plánovaných rekultivačních projektech?

Ano

Ne

~~Nevím~~

Pokud jste odpověděli „ano“, uveďte, prosím, zdroj:

5. Navštívil/la jste někdy Golf club Sokolov?

~~Ano~~

Ne

6. Myslíte si, že golf a golfové hřiště jsou vhodnou formou využití území rekultivovaného po těžbě?

~~Ano~~

Ne

Nevím

7. Myslíte si, že rekultivace v podobě areálu golfového hřiště Golf klubu Sokolov je provedena vhodným způsobem?

~~Ano~~ Ne Nevím

8. Můžete uvést hlavní přednosti této rekultivace v podobě areálu golfového hřiště Golf clubu Sokolov?

Sportovně využívaná lokalita sloužící pro rozvoj regionu

9. Můžete uvést eventuální zápory, nevýhody této rekultivace v podobě areálu golfového hřiště Golf clubu Sokolov?

Nepřístupnost velkého území pro veřejnost

10. Jakým způsobem vnímáte areál golfového hřiště nyní?

Pozitivně ~~Spíše pozitivně~~ Nevím
Spíše negativně Negativně

11. Navštěvujete lesopark v Dolním Rychnově?

~~Ano~~ Ne

12. Myslíte si, že lesopark je vhodnou formou využití území rekultivovaného po těžbě?

~~Ano~~ Ne Nevím

13. Myslíte si, že rekultivace v podobě lesoparku je provedena vhodným způsobem?

~~Ano~~ Ne Nevím

14. Můžete uvést hlavní přednosti této rekultivace v podobě lesoparku?

Vznik sportovně rekreačního areálu pro veřejnost, znovuobnovení a rozšíření příměstské zeleně

15. Můžete uvést eventuální zápory, nevýhody této rekultivace v podobě lesoparku?

Vznik černých skládek

16. Jakým způsobem vnímáte areál lesoparku nyní?

~~Pozitivně~~ Spíše pozitivně Nevím
Spíše negativně Negativně

17. Myslíte si, že celkové koncepční řešení území, které je ve vlastnictví Sokolovské uhelné, právní nástupce, a. s., kde zhruba na polovině území se nalézá veřejně nepřístupný golfový areál a na druhé polovině je veřejně přístupný sportovně rekreační areál v podobě lesoparku, vychází vyváženě vstříc veřejnosti i speciálnímu sportovně rekreačnímu zájmu?

Rozhodně ano ~~Ano~~ Ne
Rozhodně ne Nevím

18. Jste s tímto proporčním rozdělením území golf/lesopark spokojeni?

~~Ano~~ Ne Nevím

Pokud jste neodpověděli „nevím“, uveďte, prosím, hlavní důvod:

19. Byl dle Vašeho názoru při realizaci projektu rekultivace celého území veřejnosti zpřístupněn dostatek informací o projektu?

Ano Ne ~~Nevím~~

20. Zaznamenal/la jste, že by byli občané ve Vaší obci/městi nějakým způsobem o projektu informováni?

Ano ~~Ne~~ Nevím

Pokud ano, uveďte prosím způsob:

Děkuji za Vaši ochotu a Váš čas!

Bc. Petra Barteková

diplomantka oboru sociální a kulturní ekologie Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze

1.6 Scénář rozhovoru

Rekultivace

- 1) Jaký je Váš názor na rekultivace obecně?
- 2) Jaký je podle Vás nejvhodnější způsob obnovy těžbou narušených míst?
- 3) Jaký způsob rekultivační činnosti Vy osobně preferujete (přirozenou/řízenou sukcesi, nebo technické rekultivace)?
- 4) Jaký je podle Vás nejvhodnější způsob rekultivování příměstské krajiny?
- 5) Jaký je Váš názor na přirozenou/řízenou sukcesy?
 - i) V jakém případě si myslíte, že je vhodné ji využít a proč?
- 6) Jaký je Váš názor na (technické) rekultivace?
 - i) V jakém případě si myslíte, že je vhodné je využít a proč?
- 7) Jaký typ rekultivačních staveb je dle Vašeho názoru nejvhodnější pro prostor příměstské krajiny?

Sokolovsko

- 1) Jak vnímáte aktuální stav životního prostředí na Sokolovsku?
- 2) Jak vnímáte vývoj stavu krajiny a životního prostředí na Sokolovsku za posledních 20 let?
- 3) Jaký je Váš názor na způsob provádění obnovy těžbou narušené krajiny na Sokolovsku?
 - i) Myslíte si, že způsob, který je zde využíván, je vhodným scénářem pro obnovování těžbou narušených míst?
- 4) Myslíte si, že Sokolovsko je regionem, ve kterém je revitalizace krajiny projektována správným směrem?
- 5) V čem spatřujete nejslabší stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?
- 6) V čem spatřujete nejsilnější stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?
- 7) Jak vidíte budoucnost regionu Vy?

Rekultivace na Sokolovsku

- 1) Jak vnímáte vývoj rekultivační činnosti na Sokolovsku?
- 2) Myslíte si, že rekultivační činnost na Sokolovsku se ubírá spíše pozitivním/negativním směrem, proč?

- 3) Jakou rekultivační stavbu na Sokolovsku vnímáte Vy jako nejzdařilejší?
- 4) Co si myslíte o tom, že rekultivace by měly hrát klíčovou roli v dalším rozvoji a životaschopnosti regionu po ukončení těžby uhlí?

Rekultivace Golf club Sokolov

- 1) Jak se stavíte k fenoménu golfových hřišť, jako formy rekultivací míst narušených těžbou?
- 2) Za jakých podmínek je podle Vás vhodné zvolit jako způsob rekultivace zdevastované krajiny golfové hřiště?
- 3) V čem jsou podle Vás výhody/nevýhody golfového hřiště jako způsobu rekultivace krajiny?
- 4) Myslíte si, že zvolení golfového hřiště jako způsobu rekultivace bylo v tomto konkrétním případě vhodným řešením?
- 5) Jaký je Váš názor na výslednou rekultivační stavbu Golf clubu Sokolov?
- 6) Myslíte si, že byl umístěním areálu golfového hřiště nějak omezen/zničen přírodní potenciál této lokality?
- 7) Jaké mají rekultivační projekty typu golfového hřiště dopady na občany žijící v bezprostřední blízkosti těchto projektů?

Golf club Sokolov a veřejnost

- 1) Jaký podíl na rozhodování v rámci celého procesu vzniku a realizace rekultivačních projektů má veřejnost, čili:
 - i) experti?
 - ii) místní zastupitelé?
 - iii) neziskové organizace?
 - iv) místní občané?
 - v) místní podnikatelé?
- 2) Jaká je Vaše zkušenost se zapojováním veřejnosti do rekultivačních projektů?
- 3) Jakým způsobem je po legislativní stránce řešen vztah veřejnosti a rekultivační činnosti?
- 4) Jaké povinnosti má v oblasti informování a poskytování informací realizátor projektu?

- 5) Jakým způsobem se může veřejnost zapojovat do rozhodovacích procesů v rámci této problematiky?
- 6) Jaké má veřejnost možnosti se k projektu vyjadřovat, popř. vznášet námitky?
- 7) Na koho se může veřejnost se svými připomínkami, dotazy obracet?

1.7 Přepisy rozhovorů

1.7.1 Přepis rozhovoru těžař

16. 3. 2016

Takže dobrý den, já bych s Vámi chtěla provést expertní rozhovor na téma rekultivací. Kdy první sekce otázek, kterou začneme, budou otázky týkající se rekultivací, jako fenoménu obecně.

Č. 1 Jaký je Váš názor na rekultivace obecně jako na fenomén?

Rekultivace jako fenomén. No rekultivace jsou z hlediska ochrany přírody a následný no... Spíš jako z hlediska zahlazení následků důlní činnosti potřebný. Jedna to vychází z horního zákona a jednak teda taky pro navrácení té funkční struktury přírody zpět, takže je to potřebný. Pak já nevím, jestli ještě tady....

Já: No vlastně na tu funkce ochrany přírody a krajiny jste vlastně odpověděl (otázka č. 2)

Č. 3 A myslíte si, že když se provedete nějaká ta rekultivace, tak že má nějakou funkci i pro společnost, že může být prospěšná?

No vzhledem k tomu, že zatím podle legislativy, zatím když to vezmu, tak zatím třeba lesnická rekultivace. Ukončená lesnická rekultivace, není klasická lesnická rekultivace, ale jsou to lesy zvláštního určení. Nicméně, po tom co tady vidíme, jak se to dělá a jak by se to, jaký jsou pak další činnosti, který se pak řadí do lesnických rekultivací, když se to zařadí do lesního a zemědělského půdního fondu. Ehm jsou na to hospodářské plány, tak to využití může bejt i hospodářský, kdy se tedy po nějaký době předá, určitě to

může být jakoby těžní hmota. V podstatě se dá říct, že by jsme mohli vidět lesnické rekultivace, jako hospodářský les po určitý době. Myslím si, že to třeba může být 60, 80 let. Co se týče zemědělských tak, tak máme dělaný zemědělský rekultivace s návozem ornice, tak samozřejmě ty výnosy nejsou takový, ale dá se na tom hospodařit. Někdy s dobrými výnosy a potom jsme třeba dělali rekultivace jen na cypřišových jílech, tak ehm v podstatě z toho máme určený jako trvalý travní porost, kterej teda my pak dál využíváme pro naši další činnost, což je třeba bioplynová elektrárna.

Č. 4 Takže vlastně podle Vás je pro tu společnost nejdůležitější dál ta hospodářská funkce, kdy se vlastně z toho obnoveného?

No nejen teda ta hospodářská, v podstatě je to i pro tu přírodu že jo, v podstatě my vracíme krajinu, jak jí někdo nazývá, jako měsíční krajina, tak jí uvádíme zpátky do nějakýho života. Která teda plní funkci, jak hospodářskou, tak já nevím i ochranou. Prostě teda ten prvek tý krajiny si myslím, že sem patří no. Můžeme se bavit, že společenskou jsou dneska vodní plochy, který jsme udělali v minulosti. Třeba Michal, kterej teda je veden jako jezero a dneska slouží k rekreaci občanů tady z přilehlýho okolí. Nedávno napuštěný je i jezero Medard, tam to bude jak v podstatě, jak funkce rekreační, tak v podstatě ten prvek tý vody tady taky patří...

Já: Ehm

Jak dál bude využití tý vody, jestli ke komerčním účelům.... Podle studie nějaký ...No podle studie regionálního rozvoje Karlovarského kraje, by se tam mohly dělat i komerční záležitosti.

Č. 5 Další otázka je, jaký je podle Vás nejvhodnější způsob obnovy těžbou narušených míst?

(smích) Všechny, který máme v legislativě, protože záleží to podle konfigurace terénu, podle toho jestli jsme vyjímali předtím z lesnického, nebo zemědělského půdního fondu. To všechno jsou prvky, který do toho plánu těch rekultivací patří. Je pravda, že máme tu výsypku dosypanou do nějakýho tvaru, tak podle toho se můžou ty rekultivace, já osobně vidim ten přínos velkej v týhleť rekultivaci a v tý hydrický, jo.

Já: ehm, ta hydrická.

Ta zemědělská je dobrá, ale pokud na ní někdo bude hospodařit. Takže tedy jsou to naše pozemky, takže hospodaříme jako společnost, ale kdybychom to měli brát z jinýho pohledu, tak v minulosti tady pozemky zemědělskýho půdního fondu, který nikdo neobhospodařoval. Dneska je ta situace jiná, ale já se přikláním k té lesnické rekultivaci.

Já: č. 6 Takže vlastně Vy vidíte tu hlavní, nebo tu pro Vás tu akceptovatelnější cestu v těch rekultivacích, než v těch revitalizacích?

Hmm, hmm určitě.

Č. 7 A jaké je podle Vás nejdůležitější kritérium pro obnovu přírody v konkrétním případě?

I když na to Vy už jste vlastně odpověděl.....

Já myslim, že už jsem na to odpověděl. Prostě je to ta konfigurace toho terénu, může bejt nadmořská výška. Všechny ty aspekty se nějak musí zhodnotit a pak tedy nějak vybereme jo. Tedy z mýho pohledu a z pohledu praxe, co teda tady se děje převažují ty lesnický rekultivace.

Č. 8 Setkal jste se někdy při provádění rekultivací i třeba to, že já nevím i ty hydrické rekultivace, třeba že tu nebyla žádná

větší vodní plocha, tak se rozhodlo, o tom, že se vytvoří v rámci těch rekultivací?

To že tady nebyla žádná velká vodní plocha je pravda, ale na druhou stránku pro nás je to jeden z nejjednodušších způsobů rekultivací, jo. Ehm jelikož, třeba vezmu to jezero Medard, kdy se odebralo nějaký nadloží, to jsme odvezli. V podstatě se vytvarovalo někde nějaký vnější výsypky, nebo vnější a teď ten materiál, abychom to uvedli zase do nějakýho stavu nemáme, takže prostě je ta hydrická rekultivace pro nás přijatelná. I teď z důvodu toho, že se kdysi v minulosti změnil vodní zákon a my nezaplatňujeme, jo nejsme povinni platit odběr vody z přírodních toků, protože to je ve vodním zákoně je, že na zatopení zbytkových jam není zaplatněn odběr vody. Takže hydrická rekultivace pro nás je zčásti výhodná. V jednoduchosti tý rekultivace, finančně to není tak, ale jinak je to lepší.

Já: Na další otázku jsme teď opověděli, to je předchozí otázce, jestli preferujete tu technickou, nebo tu přirozenou. To jste řekl, že tu technickou.

Já se kladu k tý technický, protože přirozená sukcese je dobrá, ale já si myslím, že spíš řízenou sukcesy. Příkladem je tedy výsypka Silvestr, kde děláme lesopark, jako nějaká sukcese tam byla ve větším rozsahu. Jsou to nálety břízy a borovice, takže my jsme do toho vstoupili a nějakou probírkou, výsadbou jsme z toho udělali takovej lesopark. Takže i tu sukcesy můžeme využít, ale že by se udělaly jako plochy jenom s nějakou přirozenou sukcesí, já se k tomu nepřikláním. Nemá to, nemá to pak ten efekt toho lesa.

Č. 7 Jaký si myslíte, že je podle Vás nejvhodnější způsob rekultivování příměstské krajiny, kde vlastně se to přímo jako dotýká, nebo je to v těsné blízkosti měst, obcí, lidských sídel?

Vzhledem k tomu, že ta legislativa nám umožňuje čtyři druhy rekultivace, tak já si myslím, že pokud je to možný, tak z toho můžeme udělat nějaký park v podstatě kombinace lesnický a ostatní rekultivace. Jinak je to využití může být i ten les. Je to podle nějakýho územního plánu, podle toho, co na něm je. Jinak v těchto otázkách bych se přikláněl spíš k nějakýmu tomu parku. Kombinace tý lesnický a ostatní rekultivace, může tam být i nějaká hydriická samozřejmě. Máme třeba hydriickou rekultivaci, támhle u obce Lomnice, takže utvořili jsme tam v podstatě pár rybníčků. Je to podle toho, kde jak a jestli, jestli mít někde zemědělskou plochu, myslím si, že je lepší tam dát i to, co by mohlo pomoci tý obci i ten les může pomoci, že jo

Já: Vlastně tady už jsme se bavili o té přirozené, řízené sukcesy, o tom jste mluvil teď o těch technických rekultivacích Hmmm (č. 8,9)

Č. 10 V jakém případě si myslíte, že je vhodné použít, jako samotný úplně jenom jako technickou rekultivaci?

Samotnou technickou rekultivaci. Nejde použít

Já: No já jsem to asi špatně řekla

Technická rekultivace je součástí lesnický, zemědělský, hydriický jo, takže ono vlastně jako nejde. Ale bez tý technický rekultivace se na výsypce neobejdeme... Můžeme některý části výsypky ponechat, tak jak se nasypala, ale v podstatě nám to pak dělá obrovský problémy, co se týče eroze, co se týče dostupnosti ploch, protože my to děláme všechno na cypřišových jílech a v podstatě, když vy uděláte na nějakém neupraveném terénu lesnickou rekultivaci, tak do budoucna v tom lese zvláštního určení to nebude moc šťastný jo, bude to těžkej terén, jako máme dneska někde v lesích, že

se tam dostanou, ale charakter těch cyprisovejch jílů není takovej jako nosnýho terénu... Tudíž jako ta eroze je tedy obrovskej problém, v podstatě mi usilujeme o to, třeba technickejšma rekultivacemi někam směřovat tu výsypku a vlastně si upravit. V podstatě to není o tom, že by jsme tu vodu odvedli z tý výsypky, v podstatě my tu vodu chceme zadržovat formou nějakých mokřadů a tůní, ale ta technická rekultivace je potřeba.

No tady vlastně jste už odpověděl na tu poslední otázku, která je jaký typ rekultivační stavby je dle vašeho názoru nejvhodnější pro prostor příměstské krajiny, tam jsme mluvili o těch parcích... (č. 11)

Tam sem vlastně řek, že ty parky a dá se udělat pro nějaký sportovní, rekreační využití. Tzn. že pro ty obce, ty města dlouhodobý, tady v podstatě my ten areál celej v podstatě okolo Sokolova, lom Michal, areál Silvestr, tam kde je vodní plocha na Michalu, to navazuje v podstatě to navazuje na Silvestr na golf, který se udělal z části z rekultivací naší společnosti, a na to navazuje ten lesopark, kde jsme z části řídili tu sukcesy trošku...

Já: Dalším celkem otázek, vlastně tematickým okruhem tak je, jsou otázky na téma Sokolovska jako regionu.

Č. 12 Jak Vy vnímáte vývoj stavu přírody a krajiny na Sokolovsku za posledních 20 let?

Pozitivně. No hlavně pozitivně v tom, že opravdu před třeba 20 lety těch rekultivovaných ploch nebylo tolik. Díky teda vládnímu usnesení, já teď nevím to číslo, ale myslím, že 2004, nebo 2003, kde teda jsme dostali těch 15 miliard pro severozápad na zahlazení následků důlní činností vzniklých

před privatizací důlních společností, tak se udělal obrovské kus práce. Opravdu musím říct, že máme okolí třeba Sokolova máme v podstatě všechno zrekultivováno, nebo v rekultivaci, což je obrovské přínos a kdybychom to dělali jenom z prostředků, který se vytvářej na rekultivace a sanace, tak si myslím, že by jsme byli někde ve třetině. Můj opravdu názor je, že ten stát nám obrovsky pomoh a tím teda jako když si vezmu Sokolov, tak kromě Jiřího dneska není vidět žádná těžba, nebo zbytky. Opravdu se tady udělalo hromadu práce, a je tady uděláno tý práce opravdu hodně.

Č. 13 Jak vnímáte aktuální stav životního prostředí na Sokolovsku?

Já ho vnímám asi taky pozitivně (zasmání). Vzhledem k tomu, že tu žiju opravdu těch 50 let, tak myslím, že co se týče, jak chemičky, nebo šachty, tak i elektrárny Tisový, tak si myslím, že ta příroda tady se dostala a to životní prostředí o několik řádů vejš než bylo.

Č. 14 Jaký je Váš názor na provádění obnovy těžbou narušené krajiny na Sokolovsku? Já to myslím v kontextu toho, vlastně tady je ta podotázka. Myslíte si, že způsob obnovování je vhodným způsobem pro obnovování těžbou narušených míst?

Myslím, že ano. Myslím, že ano. Nevidím nic lepšího zatím. Prostě byly tady lesy, ačkoliv tady byla prostě dřív uváděna nějaká bukovina, tak my to tedy vracíme v nějakých smíšených porostech. Ty pole tedy taky nějak děláme. Myslím si, že to jako je pozitivní všechno. Kdy prostě ta krajina sem patří, a my ji navracíme do nějakýho stavu, sice ne původního, ale za pár desítek let se to může zhodnotit, že to bylo dobrý.

Já: To jsme vlastně odpověděli i na další otázku (č. 15)

Č. 16 A v čem spatřujete třeba nejslabší stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?

Hmm (zasmání) to budu lát pak sám na sebe ale. Nejslabší stránku?

Já: No co si myslíte, že je tady jako nejproblematičtější, s čím Vy úplně....

Problém třeba je, když to vezmu zase na tuhle lesnickou rekultivaci, tak nás tlačí úřadu k listnatým dřevinám a my máme obrovské problém, je v podstatě udržet, protože nejsme schopní je ochránit. Ty plochy nejsou jako u klasických lesů, kde táhle udělaj pár arů a oplotěj to a nějak to chráněj. Ale my máme ty plochy v rádech ha a desítek ha a nejsme schopní to pořádně ochránit, ty listnaté dřeviny. Já vidím to negativum v tom, že nám tady nařizují smíšený lesy víc listnáčů, ale prostě to, ta situace, která je s tou zvěří a to klima, tak nám tady dělá problém a já bych se přikláněl k většímu procentu jehličnanů no.

Č. 17 A v čem spatřujete zase tu nejsilnější stránku obnovy krajiny na Sokolovsku, při srovnání proti, nebo třeba s Mosteckem?

No vidím to tak, že my to děláme možná malinko jinak, a možná jednodušeji. Když na Mostecku vezmu je tam menší úhrn srážek a oni převrstvují s prašema a dělaj ty rekultivace takový složitější. Držej tam víc těch listnáčů, který jim tam zase jsou na rozdíl od nás. Ale my máme zase lepší půdu, tím že dáváme dočistější nadloží, který tady jsou nadložní sloje, tak maj hodně minerálů, takže pro nás je to hodně jednodušší no. Prostě to my děláme líp, prostě je to vidět i na těch porostech, že jsme na tom líp než Mostecko.

Č. 18 A jak vidíte budoucnost regionu?

Kterýho? Špatně.

Já: Tady, jako Sokolovska, našeho.

Špatně. Pokud se tady nenajde něco jiného, než skončí těžba, tak se obávám, že tenhle regionu bude mrtvej region. Je to vidět dneska už třeba na odlivu mladých lidí, kteří se dneska po škole nevracej, pracovní příležitosti. Pokud se něco nevytvoří, tak se mladý lidi nemají proč vrátit.

Já: Rozumím. Vlastně dalším tematickým celkem je přímo rekultivace na Sokolovsku. A taky už jsme se toho dotkli, tak to jen zopakujem.

Č. 19 Jak vnímáte vývoj rekultivační činnosti na Sokolovsku?

No zatím pozitivně, tím jak už jsem řek, že se nám povedlo od toho státu dostat peníze, tak to je obrovský plus a do budoucna my vlastně tvoříme rezervu, takže máme finanční prostředky, takže do budoucna se o rekultivační činnosti až do vyuhlení vůbec neobávám.

Č. 20 Myslíte si, že rekultivační činnost na Sokolovsku, tedy jestli se to pochopila správným směrem?

Určitě.

Č.21 Jakou rekultivační stavbu na Sokolovsku vnímáte Vy jako nejzdařilejší?

(smích) vzhledem k tomu, že to dělám 25, tak pomalu všechny. Ale myslím si, že povedenej je určitě Michal, Silvestr, povedenej bude i Medard s tím jezerem, který bude mít pomalu 500 ha, takže tak. Jedna z nejhorších částí je tedy

Lítovská výsypka, která se sypala, tak jak se sypala, tak ta jako z hlediska rekultivací tak ta je nepovedená, teda z hlediska rekultivací máme tam obrovský problémy. Dobřej je třeba i arboretum Antonín, tak to je skvostná rekultivace, která se rekultivovala v 60. letech je tam obrovský zastoupení smrků, borovic v podstatě arboretum. V podstatě si myslím, že je to povedená rekultivace. Měl by to být unikát v Evropě.

Já: Měl by být taky jsem o tom četla....

No v podstatě díky inženýru Dimitrovskému, který se tomu věnoval od 60 let. Tak to je povedená rekultivace, až na to, že nám jí hyzdí dneska nějaký parovod.

Č. 22 Co si myslíte o tom, že rekultivace by měli hrát klíčovou roli v rozvoji a životaschopnosti regionu po ukončení těžby uhlí?

Já si myslím, že nějakou hlavní roli asi hrát nebudou, je to jen z hlediska toho, že ty následky zahradíme, ale jako že nás spasí nějaká zemědělská rekultivace, nebo ta lesní to asi ne. Vidím to jako nějaký zahlazení ty důlní činnosti a navrácení té krajiny zpět. Ale že bych v tom viděl nějaký hlavní přínos pro společnost, myslím jako ekonomicky, tak to asi ne. Z hlediska životního prostředí určitě ano, to má přínos, ale z hlediska ekonomického určitě ne.

Já: Další tématickým celkem je rekultivace a Golf club Sokolov.

Č. 23 Jak se stavíte k fenoménu golfových hřišť jako formy rekultivací míst narušených těžbou?

No. Vzhledem k tomu, že jsem ten golf dozoroval a dělal, tak já tomu nejsem moc nakloněnej. Já si myslím, že je dobře abychom udělali v regionu, nebo v našem rajónu, aby jsme udělali golfový hřiště dobře, ale aby jme to sypali na každý

výsypce golfový hřiště, myslím si to není to úplně to pravý ořechový. Já si myslím, že to tomu regionu nic nepřinese a pak náklady na realizaci toho golfovýho hřiště jsou tak obrovský, tam je to v podstatě nenávratná investice, tak v podstatě já tomu nejsem nakloněnej. Nechci říct, že by to nějak složilo, ale všeho je příliš pak. Když to vezmu, tak nás kraj trochu nutil, abychom dělali golfový hřiště na výsypce Lítov a na výsypce Boden a já si myslím, že jedno stáčí.

Já: Určitě.

Č. 24 Za jakých podmínek je podle Vás vhodné zvolit jako způsob rekultivace zdevastované krajiny golfová hřiště?

V podstatě se k tomu stavím negativně, je lepší udělat lesnickou, zemědělskou rekultivaci i jednodušší než golfové hřiště. Hlavně i konfigurace toho terénu, není pokaždý pro ten golf vhodná, když si vezmete, že máme převýšení výsypky 90- 100 metrů, tak to golfový hřiště opravdu není jako úplně Jo

Č. 25 V čem jsou podle Vás hlavní výhody a nevýhody toho golfového hřiště, jako rekultivace? Tak nevýhoda jsem pochopila, z předchozího, že je finanční náročnost?

Nevýhoda stoprocentně je ta ekonomická, když budu dělat golf, hlavně ho teda celej nemůžu hradit z rekultivací celej jo, my jsme teda dělali nějaké úpravy toho prostoru dnešního golfového hřiště a my jsme uvažovali s lesnickou a zemědělskou rekultivací, dali jsme to do nějakého stavu, a pak se rozhodlo. Tedy vlastníci a obec Dolní Rychnov a obec Sokolov taky trošku. Takže ano, konfigurace toho terénu se pak ještě upravily a k tomu, ty se dali hradit z rekultivací, tedy v podstatě z rezerv na sanace a rekultivace, ale zbytek už je v podstatě na investorovi, jestli nějakého najdete. U nás

tady zbytek v podstatě zaplatili vlastníci z vlastních peněz. Tak dobře to jsou negativa. Pozitiva, tak to můžeme brát, že tu krajinu vrátíme do nějakého úplně kultivovaného stavu, kdy se o to ten vlastník, nebo pronajímatel bude starat, jo. A přitáhne to sem nějaký lidi, tomu jako věřím, že to nějak může fungovat.

Já: Určitě.

Č. 26 Myslíte si, že zvolení golfového hřiště jako způsobu rekultivace bylo v tomto konkrétním případě vhodným řešením?

Ano, já myslím, že tady zrovna jo. Když vezmu v podstatě ten trojúhelník okolo, tak máme hřiště ve Varech, Mariánkách. Dneska je v Kynžvartě, v Lubech něco nějaký jednoduchý hřiště, tak ten Sokolov strategicky k těm golfovým hřištím je dobřej. Na jednu stránku to kritizuju, ale na druhou stranu to vnímám, že možná zrovna tady v Sokolově to možná nebyla špatná varianta.

Č. 27 Jaký je tedy Váš názor na výslednou rekultivační stavbu Golf klubu Sokolov? Ten výsledek, líbí se Vám to hřiště, nelíbí? Myslíte si, že je dobře udělaný?

A já myslím, že je specifický. Je specifický v tom, že inženýr Stadler z Německa, kterej to projektoval, tam zachoval i tvář ty důlní činnosti. Tam zachoval některý ty svahy a některý ty věci nasypány jsou v podstatě jakoby zkultivovaný, takže myslím si, že to není úplně jako špatně. Ten prostor mohli jsme ho dál řešit, tak jak jsem říkal ten první záměr lesnická a zemědělská rekultivace, ale myslím si, že zase pro tu společnost tady, pro ty lidi, kteří se tím chtějí bavit, to zase navazuje na tu příměstskou rekultivaci tady, tak si myslím, že to asi bylo dobře no.

Č. 28 A myslíte si, že umístění areálu Golfového hřiště byl nějak omezen, či zničen přírodní potenciál této lokality?

V žádným případě. V žádným případě. Ze dvou aspektů, kdy vezmu, že to byl bývalý lom, kdy teda něco nasypáno a čekalo se na nějakou rekultivaci, ono se tam tedy mělo ještě něco pak sypat, ty výsypané materiály pak nebyly, vozily se jinam. Pak i z toho důvodu, že v prostoru cvičný louky, která tam je dneska byla skládka komunálního odpadu, my jsme to prodali, teda předali městu Sokolov, to tam provozovalo tu skládku. Pak se ta skládka sanovala a dneska člověk, kterej to neví tak nezjistí, že tam byla skládka. Máme tam cvičnou louku, máme tam nějaký... Je tam udělaná i nějaká lesnická rekultivace a ten aspekt toho golfu tady v tom případě, si myslím prospěl tomudlenctomu.

Č. 29 Jaké mají rekultivační projekty typu golfového hřiště dopady na občany žijící v bezprostřední blízkosti těchto projektů?

(smích) To by jste se asi měla zeptat těch lidí, já tam nebydlím, ale já si myslím že v tomhle případě Sokolovského golfového hřiště, nemaj žádněj. Tohle golfový hřiště je hozený opravdu tak bokem, že ty lidi to ani nevnímaj. Za prvej ten golf není nic rušnýho, že jo a nejsou ani přímo na hranici toho golfového hřiště. Tak, já si myslím, že těm lidem v tom okolí to asi nevadí.

Já: A poslední téma tohoto rozhovoru je téma rekultivace a veřejnost, kdy se zaměříme vlastně na vztah, nebo roli veřejnosti v té rekultivační činnosti.

Č. 30 Jaký podíl na vzniku a realizaci rekultivačních projektů má veřejnost, respektive kdo všechno by se měl podle Vašeho názoru na koncepci a volbě řešení obnovy krajiny podílet?

No... veřejnost, veřejnost se na tom moc nepodílí. Veřejnost kdysi třeba jako teda poukazovala hodně na to, že se tady slíbila nějaká vodní plocha, teď myslím Michal a furt se nic nedělo, takže tam vim, že tam byl tlak od veřejnosti. A pak se to teda zrealizovalo, pak to teda vnímali někteří zase negativně, ten Michal, protože když se to zrealizovalo, protože jak to tady bývá, tak je všechno zničený, odpad, šílenej takže se to postupně celý jezero ta nádrž Michal oplotilo a už to zase ta veřejnost některá vnímá negativně. Já to teda vnímám pozitivně, protože je tam alespoň nějaký řád, nějaký pořádek a hlavně když se člověk chce vykoupat tak 70 korun se všema služba na celý den není žádný velkej... Vidím dneska problém i v tom, když teda odbočím, tak vidím na tom Medardu loni v létě tam byl velký pohyb lidí, i když by neměl, ale dobře chodili se tam koupat a okamžitě tam byl obrovský problém s odpadem. Množství pet lahví a tak ... Takže veřejnost se k tomuhle stavěla a poukazovala na to, ale jinak, co se týče rozhodování, kde, co a jakou rekultivaci budeme dělat, tak v podstatě veřejnost, tak v podstatě to neprojednáváme s veřejností.

Já: Kdy v podstatě, my jako veřejnost tak pro nás je veřejnost ten stavař, různí ty specialisti, externí konzultanti, ochranáři přírody, ekologové a třeba i různí ti politici, místní zastupitelé.

Máme to tady tak nastavený v podstatě, že tím, že pozemky jsou vlastníků, my jako na rozdíl od Mostecká pozemky nepředáváme pozemkovému úřadu, nepředáváme státu. Takže si určuje vlastník. Samozřejmě se to projednává, formou územního rozhodnutí, někdy stavebního řízení, formou terénních úprav. Samozřejmě se to projednává, to se

projednává s úřady, jo. Ale když se dělá územní plán, tak se určí, označí území jako území pro rekultivaci a v podstatě neřeším nic, neprojednáváme veřejnoprávně to, co kde budem dělat. Pouze tu legislativní část, která je daná zákonem, tak my plníme.

Já: A hmm a na tuhle otázku jste již odpověděl..... (č. 31)

Č. 32 A máte nějakou zkušenost se zapojováním veřejnosti do těch rekultivačních projektů, různě třeba ti konzultanti, nebo třeba konzultace s ekologama, ochranáři?

Ne. Já jediný co mám, tak samozřejmě je, že budu jmenovat inženýra Dimitrovského, který tady má zkušenosti, dělal kdysi na Výzkumném ústavu meliorací a ochrany půd a pak bejval zaměstnancem České zemědělské univerzity, takže s těma máme smlouvu, měli jsme smlouvu na nějaký výzkumný práce a takový. Děláme třeba s Enki Třeboň kvalitu vody, transfery to děláme jo. Ale to já bych nenazýval ani veřejností, to pro nás jsou externí spolupracovníci, takový poradci, který nam teda v něčem raděj. Pomáhaj teda. Tak s těma zkušenost mám, že by se tady někdo postavil proti tomu, že tady děláme něco špatně, zkušenosti nemám. Musim říct, že když jsme dělali plán likvidace Medardu, kde jsem rozhodovalo o vodě, jestli bude nebo nebude, tak jsme si nechali zpracovat EIU, která se veřejně probrala s veřejností, nebyl žádný problém. S veřejností jako takovou nebo ze strany nějakých občanských iniciativ nebylo nic nikdy.

Č. 33 A jaký je Váš názor na řešení legislativního vztahu veřejnosti a rekultivační činnosti?

Já si myslím, že že ty lidi možná by do toho mohli něco říct, ale pokud vidím, že dělám les a děláme vodu a zemědělskou půdu, tak si myslím, že veřejnost se k tomu může vyjádřit, ale

ALE fakt sem nezažil, aby někdo to napadal. A že sme jako v rámci těch rekultivací dělali něco špatně, takže

Č. 34 A jaké povinnosti má v oblasti informování a poskytování informací realizátor projektu?

Asi žádný

Já: Takže nemusíte nikam třeba vyvěšovat ty záměry a tak....
My, my když Vám řeknu ten postup, tak máme zpracovanej nějaký zvláštní režim, kde teda máme výhled těch rekultivací na určitý období, samozřejmě máme výhled až do konce navezení celého revíru, ale dělám ten zvláštní režim, s kterým seznámíme obce, můžem, seznámíme s ním úřady, referát životního prostředí na městě, na kraji. To všechno seznámíme, pak to dáváme k odsouhlasení na ministerstvo životního prostředí na regionální odbor 4 myslim v Ústí nad Labem a tím v podstatě ta legislativní činnost pro ty rekultivace nám končí. Pak samozřejmě děláme územní rozhodnutí, děláme stavební povolení, když je to potřeba, jo děláme vodoprávní rozhodnutí, když je to potřeba podle legislativy. Ale s veřejností, že by jsme tady vzali generel rekultivací nějaký, a že by jsme ho projednávali s veřejností, se nedělá. Nemáme to ani povinnost.

Č. 35 Jsou podle Vašeho názoru možnosti účasti veřejnosti v rozhodovacím procesu vč. eventuálního odvolání nastaveny správně?

Nejsou nastaveny. Nejsou. Samozřejmě když je účastník řízení toho územního řízení, jestli děláme studii, nebo jednotlivou etapu, tak samozřejmě jsou tam účastníci řízení, kteří můžou svoje námítky uplatnit, ale to je čistá legislativa, kdy teda je stavební zákon, to je běžně jako když stavíte

barák, takže soused se k tomu vyjádřit může. Ale že by to bylo veřejnoprávní projednávání rekultivací, to není.

Č. 36 Jaké jsou podle Vašeho názoru překážky úspěšných revitalizací v České republice?

Překážky?

Já: Hmm, jako např. něco s čím se pravidelně potýkáte?

Zatím mě nenapadá vůbec nic ... To překážky, překážky ...Nějaký legislativní, ale to nejsou překážky, to jsou problémy, který jsou běžný a že by to byl nějaký enormní problém ... To je provozní řešení, ale nějaká překážka rekultivací ... Mě v podstatě nenapadá ...

Č. 37 Bych se Vás chtěla zeptat, jestli by jste k tomu chtěl něco dodat, něco říct?

Já myslím, že jsme toho řekli dost (smích)

Č. 38 A ještě jsem se Vás chtěla zeptat nač by jste se zeptal Vy na mém místě, nebo jestli si myslíte, že jsem se na něco důležitého nezeptala?

Já myslím, že jste se ptala docela rozsáhle (smích) Já nevím, možná jen jestli jsem spokojenej s tím, jak se to tady dělá. Jsem, jsem a musím říct, že to není špatně.

Já: Tak já Vám děkuji za rozhovor.

1.7.2 Přepis rozhovoru geolog

17. 3. 2016

Č. 1 jaký je Váš názor na revitalizace a rekultivace obecně?

Dobrý den, tak revitalizace by se dělat měli, alespoň myslím si, že by se to mělo v každé civilizované společnosti. Dělali to naši předkové, i když tomu tak neřikali, dělalo se to často už za Antiky a ve středověku. Příklady z Evropy známe a jsou úžasné, protože je můžeme pozorovat tisíce i stovky let zpátky. A konkrétně u nás na Sokolovsku se revitalizace začali dělat již víc než před sto lety. První doklad o tom pochází z dokumentů naší tehdejší Vídeňské vlády už z roku 1908, což je fantastický. Ale říkali tomu, tehdy z němců říkali jinak, tehdy begrunung. Týkalo se to oblastí, který už jsou dneska bohužel znovu přetěženy, takže z těchto prvních pokusů o rekultivaci nezbylo nic, ale nejstarší příklady na kterých se můžeme učit jsou z doby těsně poválečné asi tak z roku 1950, takže asi tak můžeme hodnotit vývoj rekultivací, všechny slepé uličky a tak, za těch 60 let zpátky. No a já si myslím, že každé člověk který má nějaký vztah k Sokolovsku, myslím si že hodnotí rekultivace velmi dobře. Alespoň jsem neslyšel ani v neoficiálních rozhovorech na autobusových zastávkách, v čekárnách někoho, kdo by na ně nadával. Na Sokolovsku. Ale fakt je, že jsou odborníci přímo z fochu, kteří dost kritizují způsob provedení starších i nových rekultivací a konkrétně se jim nelíbí na to, že byly provedeny hodně technokraticky, tzn., když si to promítneme do extrémní podoby rovné pláně od obzoru k obzoru, monotónně v pravidelném sponu 1mx1m vysázené sazeničky stromů, často monokultur, protože je zájem o budoucí ekonomický využití lesy. Pak se často kritizují velké vodní plochy, jako třeba i Medard, i když většina lidí se na Medard těší, protože v tom vidí budoucí rekreaci, sport a jiné využití,

ale odborníci často kritizují, že to velké jezero Medardské o rozloze 4x1,5 km má pravidelné rovně okraje, není tam žádný ostrov, nebo skoro žádný ostrov a že ta břehová linie je velmi fádni, rovná, geometrická jo. No a totéž by se dalo říct i o zemědělských rekultivacích, protože to jsou taky často geometricky rozparcelované plochy, navíc s tím průšvihem, že o zemědělskou produkci na území na uhelné pánvi, nebo na místě, kde se kopalo uhlí, není moc velký zájem už psychologicky, to odstrašuje podobně jako třeba Mostečáci měli problém s odběrem ovoce a vína, protože velkoodběratelé říkali a to je fuj to je postavené na uhlí a kdo ví, jaký sajrajty jsou v těch produktech obsažené. A konečně i odborníci mají kritiku i k těm ostatním rekultivacím, jako k těm sportovním jako je třeba golf. U golfu tam to není tak jednoznačné tam jsou plusy, ale i mínusy. K těm mínusům patří u golfových hřišť postavených na výsypkách hlavně teda používání fungicidů, herbicidů, což je asi nutná podmínka pro provozování toho sportu a nějakého toho standardu, na který jsou ti golfisti zvyklí. No a potom to je každodenní sestřihávání trávníků, takže žádný prostor na těch greenech a semigreenech pro přirozenou sukcesy biologických toků. Takže to je můj názor no.

Č. 2 Jaké jsou funkce rekultivací pro ochranu přírody a krajiny, co myslíte?

Jo na to jsem zapomněl odpovědět ty funkce rekultivací. Jednak teda slouží pro, k tomu, aby se do krajiny zničené hornictvím vrátil život. Myslím tedy rostliny, živočichy, houby, ekosystémy, aby vznikl taky stabilní ekosystém, nejen takový, který je na chvíli a potom se zhroutí. Potom bych nerad zapomněl na druh homo sapiens, protože často je koincidence mezi místy těžby, místy masivní těžby a třeba jako těžby uhlí tady na Sokolovsku a průmyslem, protože

tam kde se těží, kde je surovinová základna, tak tam se historicky vyvinul průmysl, a tam kde se těží, tak tam jsou i lidi, čili průmyslová a sídelní aglomerace, takže bych nechtěl zapomenout i na ty lidské potřeby, takže je tady zase konflikt zájmů. Na jedné straně jsou tady lidi, kteří jsou na straně přírody a chtějí by tu vytvářet revitalizované krajinky o malých parametrech pomalu o parametrech přírodní rezervace. Na druhou stranu víme, že každá aglomerace, nebo každý sídelní město potřebuje mít hospodářský zázemí ve svém okolí, tím myslím plochy polí, hospodářských lesů, rekreačních a sportovních míst. A to je tady stálý konflikt, který byl, je a bude, takhle to alespoň já osobně vnímám. Takže jsou i hlasy, které a to se týká i Sokolova a nejbližšího prstence zničeného dolování, že jedny by tady chtěli mít krásné krajinky, které se podobají přirozeným a druhí zase hospodářské plochy a obojímu se dá rozumět a dnešní doba, teď momentálně, rok 2016 hledá nějaký kompromis vyvážení obou požadavků. Tzn. třeba teď když se po vzoru Německa a západní Evropy, se předkládají návrhy do parlamentu, že by třeba 16% nebo nějaký zákonný procento kultivovaných ploch po těžbě se muselo povinně využít pro revitalizaci, nebo teda pro ten přirozený způsob obnovy, pro sukcesy říkáme u nás. Ale říkáme, že tady ten problém není ještě úplně dořešený.

Č. 3 A která z funkcí těch rekultivací si myslíte, že je nejdůležitější pro tu společnost?

Já si myslím, že jednoznačně obojí, já bych tady vůbec neřešil důležitost první ranku, druhého ranku... My jsme se vyvinuli uprostřed přírody a historicky, a bez přírody by jsme s prominutím pochcípali. Ta antropogenní, nebo ta socioekonomická funkce, ale i ta přírodní funkce. "

Č. 4 A jaký je podle Vás nejvhodnější způsob obnovy těžbou narušených míst?

Podle mě jestli můžu na tohle odpovědět, je to teda a zdá se mi, nejsem sice odborníkem vysloveně na to, ale pochopil jsem nějak, že asi nejvhodnější způsob obnovy těžbou narušených míst je vytvoření mozaiky, krajinné mozaiky, kde se střídají různé funkce, tedy jak ty sociohospodářské, tak i ty přírodní. A je to vidět, mohli by jsme si ukázat i obrázky ze Sokolovské krajiny, že takováhle krajina, která se vytvořila za sto let rekultivačních procesů tady, tak asi splňuje tyhle ty dvě funkce. Takže kdybychom chtěli třeba dělat tady jenom přírodní krajinky, tak by jsme museli různé produkty dovážet z větší dálky a jezdit za sportem a rekreací do větší dálky a možná, že by to mělo i ekologický nepříznivý dopady, jako je doprava a tak, nebo vytváření sítě služeb a obchodů někde jinde a tak. Takže říkám kombinovaná krajinná mozaika s kombinovanými funkcemi.

Č. 5 Co je podle Vás nejdůležitějším kritériem při výběru způsobu obnovy těžbou narušené krajiny v tom konkrétním případě?

No já to zase vidím kombinovaně, když projedeme všechny ty možnosti, co mi říkáte, tak se ta revitalizace krajiny, nebo ta obyvatelnost krajiny do budoucna zhroutí. Takže bez financí neuděláme žádnou revitalizaci, dokonce ani tu, takovou tu přírodní sukcesy, nebo tu usměrňovanou sukcesy, bez financí ano. Potom tady ta sídelní struktura, blízkost a velikost blízkých sídel. Tak sídelní struktura tak ta asi řídí způsob a provedení revitalizace krajiny. Platí obecně, že čím je větší koncentrace lidí v dotyku s revitalizovanou plochou, tím stoupá tlak na to revitalizované prostředí. Proti tomu třeba na venkově, kde jsou nějaké pískovny a tak, tak to je ideální prostor pro vytváření přírodních oáz, kam můžou se

naplazit, naskákat a nalítat druhy rostlin a živočichů, kteří jsou jinak vytěšňovaní. Takže sídelní struktura hraje zásadní roli. Potom tu máme širší kontext regionu, zvláště chráněná území, jak podle národního, tak podle evropského systému, tak vyžaduje nějaká ochranné pásmo, zónu. Takže přítomnost VZCHÚ je určitě žádoucí a Česká republika jich má poměrně ještě málo ve srovnání se západní Evropou těch důlních územích. Sokolovsko jich má méně, než je republikový průměr.

Sportoviště a rekreační objekty, tak lidé, kteří žijí v místech bývalé těžby, nebo v místech kde těžba končí ala Sokolov a zvažují, že tu v přespříští generaci zůstanou, tak pro ně je přítomnost sportovních a rekreačních příležitostí klíčová. Umím si představit, že drtivá většina lidí se bude rozhodovat podle toho i jestli tady budou mít nějaké sportovní a rekreační vyžití po práci tady. Snažíme se o to i my tady, takže na výsypkách se zakládá golfové hřiště, jsou tady už stávající rekreační plochy např. Boden u Habartova s okolím, kde se jedná inline brusle. A třeba nádhernej příklad ten úžasnej Michal na dohled pod Sokolovskými okny a třeba ten Medard, největší jezero svého druhu v republice. A v budoucnu se to týká ještě zatopenýho, nebo zatápěnýho areálu lomů Jiří a Družba, což bude jezero ještě větší než jezero Medardský a ještě hlubší, takže sport a rekreace jsou důležité, dá se říct, že klíčový. Akorát mě ještě napadá střed zájmů mezi těmi zájmovými oblastmi a přírodními. Vidíme to třeba ani ne tolik na Sokolovsku, ale jako to prožíváme v Krušných horách a časem to bude i ve Slavkovském lese, kdy místa staré historické těžby se stávají magnetem pro komerční turistiku. Kdy úplně přetvořená antropogenní krajina, kterou si ale příroda vzala zpátky a je ta úžasná biodiverzita díky tomu hornictví, už to není fádňní náhorní planina, se stává obrovským magnetem pro ochránce přírody, jak třeba zajatecký tábor u Rolavy, což je místo s obrovskou

geobiodiversitou, jsou to místa, kde se vyhláší přírodní rezervace a na druhou stranu jsou tady stejná místa, nebo areály které lákají sportovní rekreační příležitosti a komerční turistiku, to bych ještě k tomu připojil. A teď je velký dilema, jak dál do budoucna. Jestli se budeme dávat spíš cestou komerce, jak je třeba sportovní areál Plešivec, nádherná hora, téměř oáza čisté přírody, ovšem nedávno rozřezána pásy vykáčených lesů pro sjezdovky a celou tu infrastrukturu, zábavní infrastrukturu. Čím neříkám, nemám nic proti sportování, já jsem taky lyžař. Je tu ale taky zájem přírody o to, aby se ta příroda nefragmentovala do malých pásků, kde už ta příroda a ta zvěř ztratí svůj biotop, ztratí tu šířku, tu plochu pro to aby vůbec mohli fungovat, rozmnožovat se, nebo vegetovat. Takže díky konfliktu o uchování zajímavých přírodních památek ...

Č. 6 Jaký způsob rekultivační činnosti Vy osobně preferujete?

U6 jsem se vlastně vymáčkl, doporučuji mozaiku, kombinaci obojího. V okolí velkých měst, aglomerací je nevyhnutelná spíše ta hospodářská I když ten pojem, jak Vy tady píšete technická rekultivace... není úplně přesné, je to jenom první krokem, jenom modelace terénu

Já: ono je to někde uváděný jako no

Já Vám rozumím, tak podle toho bych v okolí center preferoval technické rekultivace a moc bych se přimlouval, zatím to náš právní řád nedovoluje, pokud vim, jsem přívržencem a píšu to taky a publikuju to tak, aby určité procento podle německou vzoru, bylo ponecháno pro přirozenou, nebo spíše řízenou sukcesy, čím víc, tím líp..... Ale vim, že toho bude vždycky menšina ... A volbě přirozená a řízená, jase na straně řízené. Protože přirozená by znamenalo nekontrolovat, a hrozný tam různá nebezpečí

např. invazních druhů. Jako člověk by do té přirozený neměl moc zasahovat, pokud nemusí, ale pokud tak zasáhne

Č. 7 Jaký je podle Vás nejvhodnější způsob rekultivování příměstské krajiny?

Hmm... tyhle otázky se dost prolínají ... Zase kombinovaně ... Já si myslím, že lidi nejlépe reagují tady na Sokolovsku, pokud je příměstská krajina lesnatá... Já jsem pro lesnickou rekreaci s tím, že ten les by měl mít rekreační charakter, tzn. ne pravidelná výsadba v nějakém geometrickém sponu, žádná monokultura, smíšený les odpovídající klimatu, aby to byl les ekologicky stabilní, aby tam byl většinou podíl listnatých druhů, protože listnáči se ten půdní život rozvíjí několikanásobně rychleji a je pestřejší. A potom bych měl ještě jednu vyznamenanou věc, aby ten rekreační les a civilizovaná plocha nebyly oddělný ostrou čarou, aby nebylo příliš vidět, tady končí les a tady začíná v uvozovkách divočina, aby tam bylo plynulý přirozený přechod, třeba formou skupin stromu, jak je to třeba vidět na rekreačním areálu Michal, jižní strana způsob přechodu do Slavkovského lesa.

Na další otázky v tomto oddílu jste odpověděl

Č. 8 Jaký typ rekultivačních staveb je podle Vašeho názoru nejvhodnější pro prostor příměstské krajiny?

Už se ptám konkrétně...

Staveb, jako barák?

Já: Nene oni totiž používají označení staveb, nebo tedy ty rekultivátoři používají označení staveb pro Medard atd. tak jaký typ je podle Vašeho názoru nejvhodnější pro ten typ příměstské krajiny?

Vybral bych si mi lahodí mému oku a uchu ten lesopark, a uvedl bych konkrétní příklad Lesopark Antonín na západní okraji Sokolova, za klášterem ... Arboretum , o tom se už hodně napsalo a je s tím spojená i srdeční záležitost těch prvních rekultivátorů jako je inženýr Dimitrovský atd...
.....

Teď přejdeme to tematického celku Sokolovsko

Č. 9 Jak osobně vnímáte vývoj krajiny na Sokolovsku za posledních 20 let?

Zlepšil se stav krajiny i životní prostředí se zlepšilo (ovzduší, voda, půdy, litosféra, prašnost, emise pevných i plyných částic) se zlepšilo jednoznačně ... I firmy jako SUA byly nuceny masivně investovat do ochrany přírody

Č. 10 Jaký je Váš názor na způsob provádění obnovy těžbou narušené krajiny na Sokolovsku?

Můj názor je převážně kladný s kritickými poznámkami, já si myslím, že Sokolovští rekultivátoři, nejsou to jenom rekultivátoři tady odtud, protože těžební firmy musí vyhlásit výběrová řízení a ty rekultivace tady provádí kde kdo, tak je kontrolují výzkumníci z různých univerzit, jako je Jihočeská universita, Vysoká škola J.E. Purkyně v Ústí, Vysoká zemědělská škola a přírodovědecká fakulta, tak si myslím že, je tady spousta lidí, který i můžou doložit i konkrétní data..... Já si myslím, že Sokolováci i hosté to tady dělají dobře, ale mám určitý připomínky, které jsem řekl už na začátku našeho rozhovoru, jsou tady někdy až příliš, třeba když mluvíme o lesnických rekultivacích, jsou tady až kilometrové plochy osázené monokulturami, př. nejvyšší část rovinatá část Podkrušnohorské výsypky Věřím, že takový

les v budoucnu nebude mít velkou ekologickou stabilitu. Další moje kritika, když se teda někdo rozhodne pro vytvoření hospodářského lesa, nebo trvalého travního porostu, což je v našich podmínkách příklad zemědělské rekultivace A protože my zemědělské rekultivace dělat musíme, protože kdysi byla nějaká plocha evidovaná jako zemědělská papírově v zemědělském půdním fondu, tak my musíme papírově, formálně zase vrátit, je to nesmysl, ale zákon je zatím takový bohuželKritika je ta, no to jsem odbočil, konkrétní kritika je ta, že když už jsme se jednou rozhodli pro hospodářské využití pozemku, ať už zemědělsky, nebo lesnický, takže včas jsme jako firma nerozprostřeli kvalitní substráty. Hlavně praxe před rokem 2000 byla taková, že se budou sázet stromky, kytičky na rýsovacím prkně podle plánu, ale nikdo nemyslel, že ten substrát je absolutně nevhodný, takže i na těch zemědělských a lesnických plochách máme plno ploch, kde docházelo k masivnímu úhynu sazenic Je to kšeft Takže tam byly plochy, kde docházelo až k 100 % úhynu sazenic.... Takže pak když byly kontroly rekultivátorů, tak se zjistilo, že tady máme plochy, kde je úhyn sazenic, tak opatření na papíře s úděsem vždycky vidím v archivu, bylo to dosadit a zase udělat, koupit nové sazenice a dosadit. Samozřejmě to oni rádi udělali protože to byl kšeft, my jsme si to museli koupit a někdo to pro nás musel vyšlechtit a udělat a zase se udělat výběrový řízení, veřejná soutěž a protáčely se veřejný peníze a oni to zase to stejného blbého substrátu vysadili a zase se naoko strašně divdli, že zase byl téměř 100% úhyn takže tohle stereotypní opakování chyb mi vadí a stejně tak bych měl kritiku k pravidelnému geometrickému sponu, kdy naši rekultivátoři, takový ty technici, co nevidí vlevo v pravo, stále mluví, že nějaká norma je nutí vysazovat v hustém geometrickém sponu 1x1m, přitom naši sousedi v kaolínové oblasti, nebo na Mostecku už vymysleli figle, jak

si to udělat po svém, takže to je tady zbytečný přidávání nákladů.... Potom mám kritiku k těm vodním rekultivacím, to je ta přímá břehová linie, malé členění terénu, rovné plochy, jezera bez ostrovů, a bez výběžků a mysů a tak Takže prostě asi takhle.

Č. 11 Myslíte si, že přístup, který je zde využíván, je vhodným scénářem pro obnovu narušených míst?

Ale jo, v jádru přes všechnu krajinu jo.

Č. 12 Myslíte si, že na Sokolovsku je obnovování krajiny správným směrem?

V jádru taky, spíše ano, než ne. Ano ale s výhradami.

Č. 13 V čem spatřujete nejslabší stránky obnovy krajiny na Sokolovsku?

No tak tu stránku bych viděl v tom, ale dneska už je pozdě Bycha honit. V nekoordinovanosti těžby uhlí. Takhle hnědý uhlí se tady těží od roku 1879, kdy právní norma vyhlášená ve městě Vídni řekla, že uhlí, tedy minerální uhlí bylo surovinou vyhrazenou surovinou, to znamená že na nárok na vytěžení uhelného ložiska má stát, tedy monarchie tehdy a tím došlo k oddělení vlastnictví ložiska v zemi oddělení od vlastnictví pozemku, tzn. že zemědělci museli od roku 1879 a nechtěli a skřípali zubama, museli strpět horníky na svém pozemku, kdy to mělo devastující dopad, to je jasný a vedlo to postupně k zániku chmelařství, rybníkářství a zemědělství na Sokolovsku. Ale stát z toho měl výhodu, protože utržil daňové peníze, paradoxně na tom vydělala i ekologie krajiny, protože Krušný hory a Slavkovskej les všechno bylo holý. Protože na těžbu bylo spotřebováno enormní množství dřeva.

To lze vidět na dobových obrázcích a fotkách vidíme naši krajinu odlesněnou. Protože chybělo dřevo a to skokem, jako hlavní energetická surovina vedlo ve Vídni k zakládání komisi a doslova k brainstormingu. A abychom zachránili přírodu, musíme podpořit, jako zákonnými normami podpořit těžbu rašeliny na horách a těžbu hnědého uhlí pod horami. Od týchletý starý doby se tady těží to uhlí, už skoro do roku 2035 až 2040. Za celou tu dobu nikdo nebyl schopný alespoň trochu zkoordinovat tu těžbu. Otevřelo se ložisko z jedny strany, pak se otevřelo z dalších a pak ze všech stran. Jeden větší těžař pohlcoval druhého menšího těžaře Prostě nekoordinovanost, to mi vadí na tom nejvíc, to je nejslabší stránka.

Č. 14 A v čem spatřujete nejsilnější stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?

To je těžká otázka, ale jo. Tak třeba štěknu jenom heslo arboretum Antonín. Nadšený lidi, kteří mají srdíčko pro region, který tady nekopou jenom uhlí, ale myslí i na důsledky. A pak taky troufám si tvrdit, že k tomu patří i vrcholový management SUAS protože, my bychom totiž mohli dopadnout při privatizaci v 90 letech a v roce 2004 i hůř, mohli nás koupit nějaký investoři z Baham, nebo z daňových rájů, což pokusy byly a mohly proměnit Sokolovský doly na dvě obrovský jednotky. Jednu na jeden obrovský mamutí lom Jiří, kde by se kopalo bez ohledu na nějaký budoucí zahlazování a paroplynovou elektrárnu Vřesová. A všechno ostatní včetně rekultivačních závazků minulosti, nad tím by se nezabývali, ať si to stát vyžere. To je druhá silná stránka, že SUA koupili vlastní manažeři, kteří mají do jisté míry, pokud finance dovolí zájem podporovat sport, třeba hokej, fotbal, kulturu podporují, různé zájmové spolky, prolínají se s městem Sokolov a s různými

mikroregiony, tak výsledkem je třeba společná firma, která s poměrem akcií 50 na 50 obhospodařuje koupaliště Michal, nebo SUA sama s podporou měst provozuje ten golfový areál. Ať si o tom myslíme, co chceme. Už se poučila z nějakých špatných příkladů z Michala, nerada, nebo nechce moc prodávat pozemku, a chce mít ty pozemky pod palcem, aby s nimi v budoucnu mohla nakládat, případně je prodat, nebo se podělit s někým, kdo bude mít nějaký kloudný podnikatelský záměr a nechce jenom rejžovat pro vlastní kapsu.

Č. 15 Jak vidíte budoucnost regionu Vy?

Já si představuju Sokolovsku jako krajinu podobnou krajině v Bavorsku Swigenau. Kdy je to také krajina dříve totálně zničená, totálně antropogenně disturbovaná krajina, když tam přijedu teďkon tak já žasnu, je to rybníkářská krajina podobná Třeboňsku jsou tam lesy, víc než dříve samozřejmě pole, vesnice, města, lidi se tam chodí rekreovat, jsou tam jachtový kluby a tehdejší těžbu uhlí už tam dneska skoro nepamatuje. Komu je třicet tak o tom jenom poslouchají a s otevřenou pusou vyprávění starších, že se tady kdysi kopalo uhlí. Co, uhlí? Jak to vypadá? Vůbec neví. A baví je ta krajina.

A teď přejdeme na další tématický okruh, což jsou rekultivace na Sokolovsku

Č. 16 Jak vnímáte vývoj rekultivační činnosti na Sokolovsku?

Vývoj rekultivační činnosti od roku 1908, kdy Vídeň rozhodla kdy i finančně rozhodla, že podpoří Sokolovsko a Mostecko. To bych rozdělil do nějakých tří fází. Tak rekultivace to nebyla v dnešním slova smyslu. Byla více

živelná, nebyla tolik technická, jak to někdy kritizujeme. Takže krajinky z tohoto období jako je třeba výsypka Rudolf u Habartova, nebo Reesel u Svatavy, jsou to jenom malé ostrovy zbylé, ale jsou. Dneska se podezřele podobají ekologicky stabilních lesům. Vyvolává to úžas každého návštěvníka, kterého tam přivedu, ty kteří viděli důl, rekultivace živý, nebo ještě nedávno si myslí, že už jsme mimo revír uhelný a jsme v něm pořád. Kupodivu tehletem způsob živelného ožívání bergreenung, vedlo k tomu, že ta krajina má velmi nerovné podloží, protože si nikdo nedával moc záležet s planýrováním, vytváření cest, odvodňování výsypek. To odvodňování mělo totiž ten důsledek, že ty výsypky se v dalších stoletích staly nestabilními, v podstatě kopec bahna, takže roztekly, a vznikly tam různé deformace a vznikly tam různé prolákliny a různě deformace, louže, kde se drží voda. Paradoxně do toho naskákalo plno druhů hmyzu a obojživelníků a jsou to úžasný krajinky, paradoxně jsou často lepší než ty pozdější technický rekultivace z pozdější doby. Další fáze byla 1954 do teďka, kdy převládají řízený plánovaný rekultivace, tak jak je známe. Ale uvnitř týchle etapy bychom ještě pohltil rozlišit několik fází První fáze dominance technických rekultivací, to byla 50., 60 léta možná ještě z části 70 léta. Kolem roku 70 se vytvořilo rekultivační arboretum Antonín. Když uvidíte jakýkoliv letecký snímek Sokolovska ze 70 let, nebo hlavně z těch 50 let, tak naše krajina se podobá zemědělský krajině z Polabí, ty šachetní zákony tam nebyly plošný a hlavně tak drastický. Řeklo se, původně to byl zemědělský půdní fond a musí se to vrátit. Zemědělství bylo v té době extenzivní a socialismus to podporoval. Zemědělci byli gerojové. Zatímco v 80 a pozdějších letech začala dominance těch lesnických rekultivací. Bylo to Arboretum, Reesel, Rudolf a další. Je tady plno drobných výsypek v předměstí Sokolova a Svatavy. Potom se systém ustálil na kombinaci zemědělských a

lesnických ploch, protože výsypka je schodovitá hora, takže rovné plochy byly pole, nebo později trvalý travný porosty a dlouhé svahy, sešikmeniny byly vlastně pokryté lesem. A třetí podfáze byla, tu prožíváme teď, to byla velká móda po roce 2000, kdy první vodní plocha, kdy bylo šílenství po vodních rekultivacích, první vodní plocha byla Michal někdy po roce 2001, nebo 2005. Teďko je Bóden, Medard a budoucí Jiří zatápění zbytkových jam. Podle módního vzoru západní Evropy a hlavně Německa, který má tuším 200 jezer. A přitom se také vyvíjelo to poznání, kdy se od mělkých kaluží, který jsou ekologicky nestabilní, jako Michal s průměrnou hloubkou 2,6 m vede tendence k vyrábění jam vanového typu s příkrými břehy. A budoucnost já netvrdím, že s vodními rekultivacemi to všechno skončilo, všechny vodní vlny, v poslední době trend co vidíme nejvíc je urputná snaha zemědělců je získat procenta plochy pro spontánní sukcesy.

Č. 17 Myslíte si, že rekultivační činnost na Sokolovsku se ubírá spíše pozitivní/ negativním směrem?

Ale jo, pozitivním, zase s těmi výhradami.

Č. 18 Jakou rekultivační stavbu na Sokolovsku vnímáte jako nejzdařilejší?

Tak takových rekultivačních staveb je určitě několik. Arboretum Antotnín, potom zdařilí je třeba i jezero Medard, přes výhrady ho pokládám za místo, které si i Sokolováci zamilovali a jezdí tam a touží po něm atd. Velmi zdařilí bych pokládal přes určité výhrady, třeba z toho dřívějšího období, nebo období předválečného, nebo poválečného. Třeba výsypka Ressel u Svatavy, nebo Rudolf u Habartova. Velmi úspěšná byla rekultivace Jižního lomu. To už je druhá generace rekultivace krajiny, je teďko taky proříznutá

umělým nárstem silničního obchvatu. A taky Loketská výsypka.

Č. 19 Co si myslíte o tom, že rekultivace by měli hrát klíčovou roli v dalším rozvoji a životaschopnosti regionu po ukončení těžby uhlí?

Jo já si myslím, že ano. Klíčovou roli, určitě. Já bych nedovolil žádnému těžaři čehokoliv, aby odešel z vykonstruovaných důvodů, aby odešel. Třeba, že sehraje nějaký bankrot od otevřený jizvy v krajině, pod hrozbou vězení, nebo utěti ruku (smích) nebo já nevím co. Pardon. No prostě našťestí to to ošetřuje horní zákon. Každá těžební firma, která těží výhradní ložisko, jak oba dobře víme, musí odvádět příslušná procenta na vázaný účet určitý finanční účet, tu rezervu. A nemůže to taky stejná firma, i když jsou to její peníze svévolně použít, když se objeví nějaká krize, třeba nemá na výplaty zaměstnanců. Ale je to použitelný jenom a jenom pro budoucí rekultivace.

A dalším okruhem je už konkrétně rekultivace Golf club Sokolov.

Č. 20 Jak se stavíte k fenoménu golfových hřišť jako způsobu rekultivací míst narušených těžbou?

No jedno golfový hřiště v jednom regionu bych unes. Ale chápu, že jsou lidi, kteří si rádi zahrajou golf. Příklad golfového hřiště v Sokolově přes všechny kontroverze vnímám spíše pozitivně, protože jsou už bohudík nebo bohužel pamětníkem a vím, jak vypadal stejnej flek dříve. Na stejným místě, kde je dneska golfová restaurace, byla dříve skládka komunálního odpadu města Sokolova se všemi projevy zápach, papírky, igelity, bordel. Bordel. A jenom o

kus dál, kde je teď ten pahorek, kde se hraje teď golf, byla výsypka. Takže si myslím, že proti tomu co bylo, je teď ten stav určitě lepší. Ale nechtěl bych fenomén golfových hřišť zavádět všude. Aby se nestalo jenom protože, na začátku tisíciletí golf zažíval boom, protože přišla demokracie a všichni chtěli napodobovat západ a všichni chtěli být pracháči, nebo patří alespoň do střední třídy. Tak se golfová hřiště stavěla po celém Karlovarském kraji a jako hodně bych zvažoval, kde jo a kde ne.

Č. 21 A za jakých podmínek je podle Vás vhodné zvolit, jako způsob rekultivace zdevastované krajiny golfové hřiště?

Za podmínek, teda že je to v blízkosti dopravních a sídelních center, aby tam někdo došel, nebo si dojel na kole, autem. A aby to bylo blízko těch dopravních a sídelních center, aby se nezneužíval efekt, že to je krásná příroda, přírodní ráj, tak postavte tam jako na Sibiři golfové hřiště. Tak aby se tam potom nemusela stavět nějaká extra infrastruktura, aby se ty sítě dali napojit na stávající infrastrukturu.

Č. 22 V čem jsou podle Vás výhody a nevýhody golfového hřiště jako způsobu rekultivace krajiny?

Výhoda, velká výhoda je v tom, že golfové hřiště architekta Stadllera u Sokolova zdědilo morfologii terénu. Ta morfologie je umělá, je to výsypka, která vznikla přesypáním nad původní úroveň uhelného lomu Silvestr. Ta zděděná morfologie se stala zároveň velkou sportovní výzvou, protože se stal z toho trochu netradiční golfový pahorek, takže sportovci to vnímají, že to není tuctový, ale trošku jiný. Je specifický. Sokolovský golf je individuální a zároveň je to velká sportovní výzva, protože je to větrná hůrka, protože říkají, že je na tom těžký hrát, takže je to opravdu mistrovský

hřiště. A další plus vidím v geniálním tahu architektů, který říkal, že vytvářel plány mnoha golfových po západní Evropě a na Britských ostrovech. Ale že užasl před Sokolovskou výzvou, protože tam měl prostě haldu hlušiny, zatímco jinde si hraje s přirozenou morfologií terénu s přírodou. A tady před něho ten ohromný kopec výzvy postavil výzvy. Jedna v tom, že je to ohromně nestabilní podloží, který se bude zalesňovat a zatravňovat jinak a potom. A chtěl ale využít toho specifika té Sokolovské hornické krajiny, že na svazích toho golfového hřiště v určitých pozicích schválně ponechal tu syrovou krajinu, která byla navíc fyto toxická, takže by šla špatně zatavnit, nebo by nešla zatavnit vůbec. Nechal to tam jako památník, landmark říká Cílek, že to jsou landmarky něčeho, nějaký historický fáze, která tady byla před golfem. A k tomu se mi líbí další plus, že na jednom místě, které upadá na západ z toho pahorku je obrovský šutr, památník na obec Horní Rychnov Oberreichenau. To vymyslel starosta Matyo z Dolního Rychnova a provedla to jeho nástupkyně. Mě se to hrozně líbí, protože to je vyslyšení názoru mnoha lidí, kteří říkají, že když revitalizujete krajinu, tak nechte v tom prvky, architektonický prvky toho, co tam bylo předtím a ještě předtím. A nevýhody, jak jsem říkal, taková ta nutná, údajně nutná denní údržba herbicidy, fungicidy.

Č. 23 A myslíte si, že zvolení golfového hřiště jako způsobu rekultivace, bylo v tomto konkrétním případě vhodným řešením?

No nevím, jestli by jste Vy se mnou souhlasila, ale já bych řek, že ano.

Č. 24 Jaký je Váš názor na výslednou rekultivační stavbu golf klubu Sokolov?

Výsledek se povedl, jednoznačně kladný, hodnotím všemi deseti. Ale mám obavy z toho, že golfisté ze světa, kteří tam jezdí hrát mistrovský turnaje vytvářejí lobbistický tlak, aby se golfově hřiště teď i v budoucnu stále více podobalo hřištím na který jsou zvyklí. Oni jsou zvyklí na určitý standard a pohodlí. Jsou zvyklí na určitý luxus. V čem my Sokolováci i architekt Stadler vidíme výhody, tzn. kopec hlíny s proužky uměle vysázených lesnických rekultivací a proužky jedovatých zemin, tak to se právě těmhle těm snobům nelíbí a chtějí by, a pokládají to za mínus. A chtějí, aby se tohleto zakrylo a současný vedení se odklonilo od původního záměru a snaží se vyhovět přání těch, kteří tam přinášejí prachy. A už se tam třeba vyhovělo v tom, že v těch starých částech, který ukazují tu výsypku, tak se udělaly nové cesty, lepší cesty. Aby se snobista neumazal svojí hezkou nožku.

Č. 25 Myslíte si, že umístěním areálu golfového hřiště nějak omezen, či zničen přírodní potenciál této lokality?

Já si to nemyslím. Zničen přírodní potenciál byl totálně tím, že se tam otevřel uhelný důl. Ten se potom zasypal a navíc se tam potom ještě vytvořila skládka komunálního odpadu. Takže už nebylo dál co ničit. Už se to mohlo jenom zlepšit.

Č. 26 Jaké mají rekultivační projekty typu golfového hřiště dopady na občany žijící v bezprostřední blízkosti těchto projektů?

To by jste věděla Vy líp, jako Sokolovačka, než já jako Rotavák, nebo Přebuzák. Já jsem zatím neslyšel nějakou zjevnou kritiku. Vlastně kecám jednu kritiku a opakovanou, týká se toho úzkýho hrdla mezi golfovým hřištěm a silnicí R6, že to místo je neprostupný pro turisty a běžný slušný návštěvníky, kteří se tam chtějí vydat pěšky nebo na kole.

Stalo se, když rozšířili rychlostní silnici R6 na úpatí Slavkovského lesa o další jízdní pruh, tak že se silnice začala doslova brnkat o golfový areál, o golfovou stavbu, tak že ty dva objekty se teďko těsně na doraz přiblížili k sobě a turista, který chce projít podél té zdi, tak naráží na problém, že často je vyveden pryč, z důvodu že tam lítají míčky, že by to mohl koupit do hlavy a nevstat. A že i těm snobům, že se tam motá nějaký civil. Ale to už je prostě přeprogramovaný a neví se, co s tím.

Tak dalším tematickým okruhem bude rekultivace a veřejnost

Č. 27 Jaký podíl na rozhodování v rámci vzniku a realizace rekultivačních projektů má veřejnost, respektive kdo všechno by se měl dle Vašeho názoru na koncepci a volbě řešení podílet?

Teď jste mne nachytala na švestkách, protože když jste se mě dříve ptala, jaký jsou slabiny rozvoje rekultivací na Sokolovsku, tak právě tohle bych si tam dovolil uvést taky a připojit ještě k těm slabinám. Protože veřejnost do toho nemá moc co kecat. Nebo nemá příležitost. Podíl, ano to je kritická připomínka a zároveň je to aktuální jaký podíl na rozhodování má veřejnost. Já tohle tu věc kritizuju, protože těžební firma, nedala veřejnosti, dokonce ani vlastním zaměstnancům nedala příležitost se vyjádřit. My jsme se někteří směli vyjádřit jenom k architektonickému návrhu inženýrky Poláčkové, která vytvářela návrh územního plánu velkého územního celku Sokolovsko-Karlovarské aglomerace, a taky ona vytvářela architektonický koncept Sokolovské krajiny, dneska už je trochu překonaný, ale budiž pořád v těch hlavních bodech platí. Tehdy by měla veřejnost ideální možnost se masově připojit připomínkami. Na druhou stranu je známá věc, která se potvrdila i loni, kdy

Karlovarský kraj vyhlásil veřejný připomínkování, kdy každý mohl připomínkovat k návrhu koncepce návrhu ochrany přírody a krajiny kraje. A prakticky nedošly žádné připomínky. Tehdy to bylo taky tak, konec těžby a začátek rekultivací Sokolov, Habartov, Citice zaskočil mnoho lidí na tolik, že a taky ještě málo zkušeností, ze západní ciziny vedl, k tomu, že lidi byli bezradní. Dneska v hospodách a jinde troují nápady, jako z rukávu, ale to už je pozdě. Dneska dokonce i města Svatava, Bukovany, Habartov a tak. SUA nebo ty tvůrčí, nebyli schopní vymlátit nějaký kloudný návrh, doslova se jim nabízelo, vymyslete si něco peníze jsou. Tak vymyslete nějaký návrh. Odpovědí bylo hluboké mlčení v inkriminované době. S pár výjimkami, že potom jednu obec napadlo, myslím, že Svatavu, nebo Bukovany, že se tam udělají koupaliště, brouzdaliště. No a zaměstnanci později měli také možnost se vyjadřovat k různým aktualizovaným návrhům, ale byla na to strašně krátká doba. Člověk většinou má nějaký stres a tak. Dneska dostanete email, nebo Vám šéfík přinese nějaký papír, to platí obecně vnitřní kultura SUAS a zejtra, nebo nejradši hned potřebujeme výsledek. Člověk nemá čas nad ničím přemýšlet. To mi na tom vadí, že veřejnost se nevyjadřuje. Jednak nemá možnost a jednak je nepřipravená, často nepřipravená.

Č. 28 Jakou formou by se měl podíl na rozhodování uskutečnit?

Já si myslím, jednak lidi jsou různí a každému vyhovuje něco jiného. Někomu vyhovuje, když anonymně elektronicky napíše svojí reakci. Někomu vyhovuje, když se může utkat a může to jakoby vykřičet na veřejnosti. Určitě by se měli zkombinovat oba póly.

Č. 29 Jaká je Vaše zkušenost se zapojováním veřejnosti do rekultivačních projektů?

Žádná. U mě osobně žádná, protože přímo v tomto úseku nedělám. Leda, že tím, že provádím spoustu exkurzí do roku, tak leda tím, jsem získal plno reakcí lidí. Ale většinou jsou to kladný, až obdivný reakce lidí. I ze zahraničí.

Č. 30 Jaký je Váš názor na legislativní řešení vztahu veřejnosti a rekultivační činnosti?

No, já tohle neumím přistavit.

Já:

Na to neumím odpovědět. Protože, když se jedná o projednávání územního pánu, tak tam to musí být, tam se toho i sám zúčastním a jsem svědkem. Ale ty rekultivace se provádí uvnitř firmy, která vyhlásí veřejnou soutěž, ale veřejnost, nebo i vlastní zaměstnanci se o tom vůbec nemusí dozvědět. A firma jenom když chce, což se stalo ojedinele, se zeptá nějakýho okruhu zaměstnanců na názor. Ale většinou absolutně nula.

Č. 31 A jaké povinnosti má v oblasti poskytování informací realizátor projektu?

Na to moc odpovědět neumím. Ale praxe co slyším, u lidí kteří se tímto zabývají, že asi teda veřejnost, povinnost realizátora projektu té stavební firmy v informování veřejnosti, si myslím, že není žádná a neslyšel jsem, že by se to alespoň stalo.

Č. 32 A jaké jsou možnosti účasti veřejnosti v rozhodovacím procesu, včetně eventuálního odvolání nastaveny správně?

Já si myslím, že veřejnost má v tom rozhodovacím procesu minimální vliv. Speciálně se to týká, bavíme se o rekultivacích, teda ne ve veřejném prostoru, ale v soukromém subjektu firmě, za zdí. Akorát se vyjadřují orgány státní správy, ty kteří se povinně vyjadřují, ale to není hlas veřejnosti, to jsou funkční instituce. Báňský úřad, krajský úřad a tak Odbory životního prostředí, ale ne veřejnost.

Č. 33 Jaké jsou podle Vašeho názoru největší překážky úspěšných revitalizací v České republice?

Chybějící právní norma na provádění jiných způsobů zahlazení po těžbě výhradních surovin, než je technická rekultivace. Bylo by důležité, jak třeba prosazuje hnutí Calla formou veřejných dopisů na parlament, aby určitý plošný podíl všech revitalizací připadl i na jiný způsob revitalizací, než je technická rekultivace. Takže na spontánní, nebo usměrňovanou sukcesy. Na západě tomu říkají renaturinung, nebo rehabilitation. Ať tomu budeme říkat, jak chceme, my zatím buď nerevitalizujeme vůbec, nebo co se týká výhradně těžby nevýhradních ložisek, tam zákon připouští, že těžař v podstatě odejde, když to trochu přeženu, což paradoxně vede k utváření přírodních rezervací, protože to je úžasná geo a bio diverzita. A tak kde bychom mohli zvýšit tu bio a geo diverzitu po těžbě uhlí a kaolínu a jiných výhradních surovin, tak tam, tam je jediný právně přípustný proces sanace a rekultivace, říká horní zákon. Přičemž pod sanací se myslí, ta technická rekultivace, tzv. modelování terénu, spádování kvůli stabilitě, odvodňování a budování obslužných komunikací. A pod rekultivací horní zákon rozumí i to ozeleňování, tedy buď tu lesnickou, nebo zemědělskou rekultivací, nebo tu hydrickou. Tak tohle to se týká té povinnosti těžařů výhradních surovin, sem patří uhlí na

Sokolovsku. Když naše firma chce, vyslyšel hlasy fundovaných přírodovědců, kteří by rádi tady zavedli spontánní, nebo řízenou sukcesy, tak máme problém a my tento problém už dávno vnímáme ve firmě a určitá. Relativně malé plošky, jednotky procent jsme si po neformální dohodě s referáty životního prostředí a statní správou a s obvodním báňským úřadem, což jsou naši policajti v báňském podnikání. Jsme vyhlásili jako výzkumný plochy, a tam se provozuje právě v těchto zkoumaných areálech právě ta spontánní, nebo řízená sukcese. Jezdí sem celý svět se na to koukat, ale moc takhle na venek do těch velkých oficiálních masmédií se to nepouští, protože to není právně úplně čistý.

Č. 34 Takže chtěla bych se zeptat, jestli by jste k tomu chtěl ještě něco dodat, nebo jestli jsem se podle Vás zapoměla na něco důležitého zeptat?

No já dodávám, že se Vám omlouvám, že mluvím oproti těžaři hodně rozvláčně. Mám úplně jiný přístup, než on. To je technik, který sleduje detaily, komunikaci s firmami hlídá peníze, rezervu, a hlídá jednotlivé rekultivační stavby, on sleduje detaily. Ja sem trošku mimo tuto branži, mám nastudovanou literaturu a z vlastního zájmu jsem sjezdil i jiné regiony a jako nechci ostentativně mít ty úzký klapky. A taky nemám tu odpovědnost, takže se můžu volněji vyjadřovat.

Děkuji Vám za rozhovor.

1.7.3 Přepis rozhovoru pamětník

4. 4. 2016

Dobrý den, takže v tom rozhovoru začneme s prvním oddílem, kde to jsou rekultivace jako takové obecně.

Č. 1 Jaký je Váš názor na rekultivace obecně?

No já myslím, že kladnej, protože bez těch rekultivací by určitě ta krajina dneska nevypadala tak, jak dneska vypadá. Když si vezmete třeba Loketskou výsypku, nádhernej kus lesa, loky, voda, rybníky

Č. 2 Jaké jsou funkce rekultivací pro ochranu přírody a krajiny?

Určitě protierozní, my jsme tady měli výzkum, to dělala akademie věd, právě tyhle lidi, tak se měřilo na výsypkách, kde právě na tý holý pláni, kde ta výsypková hmota ta hlína, tak tam třeba v létě bylo 60, nebo 70 stupňů tepla. Kde už to bylo zarostlý trávou a byly tam stromečky, tak tam teplota bylo 20 stupňů. Na tý 60stupňový teplotě tam by asi těžko něco přežilo, jak bylinky, rostlinky, takhle když se to nějak zalesní, tak už se to nějak usadí, udrží. Za prvně i eroze a to všechno.

Č. 3 Jaké jsou funkce rekultivací pro společnost?

Tak zase, to samý jak jsem říkal na začátku. Určitě to má význam ten, protože tam je hospodářskej les, jednou se tam bude těžit dříví, na těch loukách, polích se sklízí. Měli jsme tam i pole, kde se pěstovala pšenice, obilí všechno možný, podíleli se na tom i lidi z výzkumnýho ústavu. Určitě to má

nějakej význam, než to nechat ladem, než to nechat, aby to rostlo jenom samovolně.

Já: určitě, hmmm.....

Č. 4 To jste asi říkal a vlastně, která z těchto funkcí je podle Vás nejdůležitější ta společenská, nebo ta ochrana přírody?

Obojí. Obojí určitě, dneska třeba tamhle na tý Smolnický výsypce, jak je tam za Bílou vodou, to znáte ne? Dneska se tam nadělaný cyklostezky, takže to má význam ten i ten.

Já: ehm, určitě....

Č. 5 Jaký je podle Vás nejvhodnější způsob obnovy těžbou narušených území? Myslím, jako s tím

Já rozumím, určitě, určitě se s tím musí něco dělat, máme tady i jednu rekultivaci, kde jsem poslechli Akademii věd, Výzkumný ústav meliorací a ze zemědělký to byla katedra pedologie, kde jsme vyčlenili části pozemků, tak aby už se to nechá, prostě co ta příroda sama udělá. Dneska, když se tam pojedete podívat, jestli chcete foťák, tak já to s Váma klidně objedu někdy. Dneska uvidíte, že tam kde jsme zasáhli, nebo provedli rekultivaci, tak tam dneska rostou stromy, nebo tráva, nebo něco. Tam kde se to nechalo, tak tam dodneška tu a tam nějakej stromeček, tu a tam nějakej kousek trávy. Takže určitě to má význam provádět tu rekultivaci. Sice šetrným způsobem, ale určitě provést, protože tý přírodě se pomůže, ale třeba za padesát let, takhle se jí pomůže třeba třeba za dvacet, za patnáct.

Já: Ehm určitě, já a který ze způsobu rekultivací Vy preferujete? Jestli tu hydrickou, zemědělskou....?

Já bych řekl, že všechny tři. Všechny tři, tam kde to jde udělat zemědělskou, tam kde lesařinu a voda do krajiny patří, tak prostě i vodu, tak voda má význam, že jo ...

Č. 6 A co si myslíte, že je nejdůležitějším kritériem pro výběr způsobu obnovy v konkrétním případě?

Tak vždycky jsme dělali takovej nějaký rozbor pedologickej a podle toho se pak provedla nějaká ta rekultivace, když se zjistilo, že tam je nějaká kvalitní půda, tedy kvalitní půda prostě, která vyhovuje lesu, tak se provedl les, když tam byla zemědělská, tak se provedla zemědělská. A když tam byly nějaký jámy, nebo propadliny, tak se tam nechala natéct voda a trošku se to upravilo a udělala se vodní.

Já: Jo, určitě, ehm....

Č. 7 Potom tu je otázka na téma, zda hrála nějak velikost a blízkost sídel nějakou roli v tom, když se volí způsob obnovy?

No určitě. Určitě, tak jak sem říkal, když je to blízko nějaký sídelních měst, tak se vytvoří takový podmínky, aby tam. Tady je důkaz sídlení rekultivace ty Šlikovy bývalý nádrže tady ve Vintířově ten lesopark, který jsem taky dozoroval. A dělal kolem něj. Takže se tam vytvořili nějaký rybníčky, cestičky, tam jezdíte na těch kolečkovej bruslích. Pro důchodce se tam udělalo ty různý cvikový přístroje. Já: Ehm. Aby tam mohli cvičit, takže určitě se dá volit takovej způsob, když je to hodně blízko, aby to sedělo i k tomu. Tak cyklostezka, tam jsou i hřiště udělaný. Já: ehm.

Já: A vlastně bere se tam v potaz u těch rekultivací, když jsou blíž, tady asi ne, ale třeba Michal, protože to je poměrně blízko toho CHKO Slavkovského lesa, toho CHKOčka, bere se to v potaz, že je to blízko toho chráněného území?

Určitě podívejte se, než se ta rekultivace začne dělat, tak tomu předchází spousta takových těch úřednických problémů dneska. Dneska když máte nějaký územní řízení, ke kterému se vyjadřují, když je to blízko takhle CHKO, to byla

Loketská výsypka třeba. Já: Ehm... Ochránci přírody, nebo děti, jak se to jmenuje, no Děti země. Já: Aha no prostě neziskovky. No prostě tohle všechno. Do toho procesu při tom územním řízení zapojit. A teprve na základě toho se pak řekne, nesmíte tam udělat tohle, nebo tohle. Třeba nesmíte tam mít cestu širokou třeba 10 metrů, kvůli zemědělcům by to bylo dobrý a oni nechtějí. Tak tohle to jsou takový ty věci, no vím, že do toho se zapojuje spousta organizací. Já: Ehm. Odbor životního prostředí, obce s rozšířenou působností, tak i kraj, prostě kde kdo. Já: ehm.

Č. 8 Jaký způsob rekultivační činnosti Vy osobně preferujete, jestli přirozenou/řízenou sukcesy, nebo rekultivace?

Tu, už jsem jasně řekl, že tu přirozenou ne. Ta přirozená prostě ne. To bych Vám fakt ukázal, ta přirozená to je prostě rozdíl. Tam kde jsme zasáhli, a tam kde se to nechalo. Tam ne Podkrušnohorské výsypce, tam kde se to nechalo, tam kde byly ty rekultivace, protože ono je to vždycky rozděleno na nějaký ty části ne. Já: Ehm. Tam bylo vyčleněno asi 35, nebo 37 ha. Ona má celkem teda asi 200 ha, tak nějak. Z toho asi 37 se tam nechalo právě pro tu přirozenou. Já: Ehm. Do dneška tam toho moc, tak jako ta příroda si pomůže samozřejmě, ale za velkej čas. Já: Ehm.

Č. 9 A jaký je podle Vás nejvhodnější způsob rekultivování příměstské krajiny? Jestli myslíte, že třeba lesoparky, nebo golfový hřiště?

No třeba lesopark, nebo golfový hřiště určitě, tak když je to hodně blízko města, tak proč ne. Já: ehm. Takže spíš ty ostatní rekultivace? Určitě lesopark, potom ještě nějaký hřiště, cokoliv takovýho, tak aby to vyhovovalo veřejnosti, nebo Já: ehm.

Já: Vlastně tady na ty otázky s tou přirozenou sukcesí jste už odpověděl.

Č. 10 Jaký typ rekultivačních staveb je podle Vašeho názoru nejvhodnější pro prostor příměstské krajiny, jestli třeba myslíte, že je lepší hmm tyhle ty rekreační stavby, jako je třeba to golfové hřiště, nebo třeba i ty jezera, jak jsou ty velké hydrické rekultivace, nebo kombinace těchletěch způsobů?

Kombinace, určitě, kombinace.

Já: Pak vlastně další oddíl těch otázek se zabývá Sokolovskem.

No.

Č. 11 Jak vnímáte vývoj krajiny a životního prostředí na Sokolovsku za posledních 20 let?

No to se změnilo výrazným způsobem a opravdu to pomohlo. Já když jsem sem v 69 přišel, tak já sem támhle z Českomoravské vysočiny, kousek od Jihlavy a začínal jsem prostě v lesích u Českých lesů u státních podniků a kvůli bytu jsem šel sem. A když sem sem přišel, tak jsem říkal, tak tady asi tak rok, dva. A vidíte, skončil jsem tady. Protože když jsem viděl ty hromady hlíny všude, teď to černo všude. Já byl zvyklej támhle z Vysočiny, tam zeleno všude krásný A nakonec jsem se dostal k té práci, která byla zajímavá a nakonec jsem tu skončil. Já: ehm.

Č. 12 A jak vnímáte aktuální stav životního prostředí na Sokolovsku?

Já myslím, že se to zlepšilo hodně, určitě.

Č. 13 Jaký je Váš názor na způsob provádění obnovy těžbou narušené krajiny na Sokolovsku?

Jak myslíte názor? Já: jako jak si Ten Váš názor na tu realizaci těch rekultivací? Já myslím, že Já myslím, že ta firma Sokolovská uhelná, to včetně těch závazků, který byly se vlastně z těch miliard platilo, to se pohnulo o ohromnej kus dopředu. Defacto na Podkrušnohorskou, tam zůstávají asi dvě akce, jinak je to už celý kompletně zrekultivovaný, tam ta druhá strana na Lítov a to. Tam už je to taky všechno zrekultivovaný. Smolnice a tam, tam se začalo s t těch částí a teď se tam ještě dosejpa ten zbytek a jinak ty spodky už jsou taky zrekultivovaný. Já si myslím, že jako jo, že se to pohlo hodně. Za ty peníze

Já: ehm.

Č. 14 Takže si myslíte, že způsob, který je zde využíván je vhodným scénářem, pro obnovování těžbou narušených míst?

Určitě, určitě.

Č. 15 Myslíte si, že Sokolovsko je regionem, ve kterém je revitalizace krajiny projektována správným směrem?

Určitě.

Č. 16 V čem spatřujete nejslabší stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?

Ve financích, jak to skončilo a ty peníze se vyčerpaly. Pořád se mluvilo, protože nikdo nepočítal s tím, s těma DPHčka , pořád se mluvilo o tom, že přidají to dph, co se z toho platilo. To udělalo dost, těch 20 procent z těch 15 miliard, to je kolik

3 miliardy. Já: ehm. Tak by se dalo ještě něco udělat, ale určitě jako finance mají vliv.

Č. 17 a nejsilnější stránku obnovy krajiny na Sokolovsku, co si myslíte tady, že je tou nejsilnější stránkou? Co tady jako umíte?

Nejsilnější stránkou? To nevím teda. To neumím odpovědět.

Č. 18 Jak vidíte budoucnost regionu?

No. Tak jak skončí Sokolovská uhelná, tak to bude děs. Proto je potřeba zřejmě, aby se vybudoval takovej systemém těch rekultivací. Tu rekreaci, aby ty lidi měli kolem sebe tu vodu, ty koupaliště a já nevím, co všechno protože jinak já nevím, co tady jinýho je? Tady nic není tady je jedna ohromná firma, která drží vlastně celej regionu. A pak já nevím. Pak je pár takovej slušnějších, ale Jak bude ten útlum tý těžby, tak to bude špatný. Protože na to navazuje spousta dalších, dalších a další, takže jako Já: jo, jasně.

Já: Tak teď jdeme vlastně na další ten oddíl, ten se vlastně zabývá rekultivacemi na Sokolovsku.

Č. 19 Jak vnímáte vývoj rekultivační činnosti na Sokolovsku?

No tak, já bych řekl, že velice pozitivně, jak jsem řekl už několikrát, protože to vlastně dělám od roku 69, tak vím, kde jsme všechno začínali, protože to nebylo jen Sokolovsko, to bylo i Karlovarsko. Tam byly taky nějaký bejvalý starý šachtičky, tamhle za Kolovou nevím jestli to znáte, tam nahoru, jak je letiště, tak tam nahoru bývala bejvalá šachta Josef Jan, tak to jsme celý zrekultivovali. Lesík támhle, Hájek tam, tak všude byly takový ty šachtičky malý, to se všechno zrekultivovalo. Né jenom tedy na Sokolovsku, ale i

na Karlovarsku, kde byly nějaký důlní podníčky, tak tam se všude provedla rekultivace, tak já myslím, že jako kladně. Velice kladně

Č. 20 Myslíte si, že rekultivační činnost na Sokolovsku se ubírá spíše negativním/pozitivním směrem?

Pozitivním.

Já: ehm a proč?

Dělá se to tak, aby to vyhovovalo teda jak krajině, přírodě, tak i těm okolním městečkům a vesničkám. Je to přínos určitě. Já: ehm.

Č. 21 Jakou rekultivační stavbu na Sokolovsku vnímáte vy jako nejzdařilejší?

Tak, těch je opravdu hodně, to kdybych jmenoval, těch je opravdu hodně.

Já: A nějakou konkrétní třeba, tak jednu nemusí to být ta úplně nej, ale třeba kterou Vy máte rád, nebo kam rád chodíte?

Jo, tedy ta ta Podkrušnohorská. Tam kde sem tenkrát začínal, tam už je dneska nádherný les, louky, rybníčky.

Já: Tam někdo říkal, myslím si třeba, že pan Rojík, že říkal to Arboretum.

Jó, jasně tak to je taky nádherný, to dělal Kost'a celý. To je za Sokolovskejma strojírnama, když jedete na Rychnov.

Já: Já vím, za gymnásiem.

Nó, tam po pravý straně, to je opravdu nádherný.

Č. 22 Co si myslíte o tom, že rekultivace by měly hrát roli v dalším rozvoji a životaschopnosti regionu po ukončení těžby uhlí?

No tak právě to je, když by se to nechalo tý přirozený sukcesy, nebo přirozenému vývoji, tak tady nebude nic, nebo něco málo. Dneska tady bude už možná les, tam budou lesáci hospodařit, zemědělci budou hospodařit na těch zemědělskej, na rybníkách rybáři, takže já myslím, že to je přínost, takže já myslím, že hlavně ta rekreace, kdyby se sem zatáhlo, my jsme v tom trojúhelníku že jo. Vary, Mariánky, Frantovky, tak tam všude a tady to využít tímhle způsobem, protože, co jinýho, co jinýho. Já: ehm.

Já: Další vlastně oddíl je už rekultivace Golf club Sokolov, konkrétně.

Č. 23 Jak se stavíte k fenoménu golfových hřišť, jako formy rekultivací míst narušených těžbou?

(smích) Co si o tom vlastně Vy myslíte, že se vlastně rodí plno golfových hřišť po republice? (řečnická otázka)

No, a tak jasně je to tady jedno u Sokolova, pak je ve Varech, v Mariánkách je. No já nevím no, mám na to takovej svůj názor, ale jo proč ne. Tak jedno golfový hřiště nevádí, ale jako jinak jako, že by to bylo jako joo, tak to ne, tak to určitě ne. Co Vám říkali chlapi na golfový hřiště? Já: No, měli takový jako podobný s tím, že když je jedno jako na okres, nebo jedno u nějakýho většího města, tak to nevádí, ale když je pak někde, jako třeba ve středočeským kraji, kde je nasekaný golfový hřiště vedle golfovýho hřiště, že jo.

No tak takhle jo, takhle se to možná povedlo, no i když jako.

Č. 24 Za jakých podmínek je podle Vás vhodné zvolit jako způsob rekultivace zdevastované krajiny golfové hřiště?

No tak, za těchletých podmínek, že bude teda jedno blízko nějakýho většího města a bude se moct využívat, jinak to nemá cenu.

Č. 25 V čem jsou podle Vás výhody, nebo nevýhody golfového hřiště, jako způsobu rekultivace krajiny?

Nevýhody, já myslím, že je to strašně pracná údržba, dost velký finanční náklady, aby se to udrželo, to je určitě proti těm ostatním rekultivacím strašně finančně nákladný si myslím. Takže to je ta jedna z těch hlavních nevýhod.

Já: a myslíte si, že to má i nějaký výhody tady ten způsob rekultivace?

No když by se ujal a pořádaly se tam turnaje, tak se to možná i zaplatí, tak přitáhnou se lidi, vedle je hospoda, nebo restaurace, z toho může být i práce a to všechno. To je ale otázka no.

Č. 26 Myslíte si, využití golfového hřiště jako způsobu rekultivace, bylo v tomto konkrétním případě, myslím na lomu Silvestr vhodným řešením?

Ale jo, určitě.

Č. 27 Jaký je Váš názor na výslednou rekultivační stavbu Golf clubu Sokolov?

No je to pěkný no, je to opravdu dobře udělaný, pěkně udělaný.

Č. 28 Myslíte si, že byl umístěním areálu golfového hřiště nějak omezen, či zničen přírodní potenciál této lokality?

Určitě ne, určitě ne. Okolo je les, tam hned vedle, já myslím, že to není žádný problém.

Č. 29 Jaké mají rekultivační projekty typu golfového hřiště dopady na občany žijící v bezprostřední blízkosti těchto projektů?

No tak, já myslím, že zaprvé se tam může někdo zaměstnat i, protože tam potřebují taky lidi na práci ne. No kdo hraje golf, tak si tam může jít zahrát golf.

Já: Takže si myslíte, že to nemá, jakoby vcelku nebude mít nějaký negativní dopady na ty občany žijící v blízkosti.

Já: A vlastně posledním oddílem těch otázek je rekultivace a veřejnost, kdy první otázka je

Č. 30 Jaký podíl na rozhodování v rámci vzniku a realizace rekultivačních projektů má veřejnost? Respektive kdo všechno by se měl dle Vašeho názoru na koncepci a volbě řešení podílet?

Tak, určitě se podílí na všem, jak jsem říkal v rámci toho územního řízení, kdy dojde k tomu posuzování firemní motivace, se k tomu vyjadřují za prvé bejvalej okres, dneska tedy obce s rozšířenou působností, dál pak krajskej úřad. Vyjadřují se k tomu obce, to..

Já: dotčený...

Dotčený obce, kvůli katastru a potom všechny možný výzkumný ústavy, ochránce přírody

a ty se k tomu vyjadřují a navrhnou všechny možný změny. Někdy se to vysvětlí, někdy se to nevysvětlí. Ten proces je fakt dlouhý a takovej dost komplikovanej. Protože se k tomu vyjádří spousta různých lidí a spousta různých názorů a pak se to musí dát dohromady nějakým způsobem a i ministerstvo životního prostředí, to má svoje oddělení, který má tohle na starosti. I ministerstvo průmyslu, který má na to taky svoje oddělení, který se k tomu vyjadřuje. Takže všichni

tihle se k tomu vyjadřují a na základě těch vyjádření se pak teprve pak schválí to územní řízení a na základě toho se pak teprve vznikne ten projekt a ten se realizuje.

Já: ehm A máte nějakou zkušenost, že by se v tom angažovaly třeba i neziskové organizace, nebo nějaký investoři, nebo tak?

Tak ty jsou ty děti země, nebo tak, tak ty jsou ty neziskový, nebo i jiný.

Já: nebo taky Calla je tady, nebo ještě Hnutí duha.

Jo. No tak ty se všichni k tomu můžou vyjádřit.

Č. 31 Jakou formou by se měl podíl na rozhodování uskutečnit? Vlastně u té veřejnosti, jestli maj nějaký třeba připomínkové řízení, nebo?

Tak to je v rámci toho územního řízení, tak tam prostě se můžou vyjádřit připomínkami, jestli souhlasí, nebo nesouhlasí, co k tomu maj. Jak říkám, třeba myslivci se k tomu vyjadřují, prostě všichni.

Č. 32 A jaká je Vaše zkušenost se zapojováním veřejnosti do rekultivačních projektů?

Noo, to bych řekl, že že teď to teda asi možná pominulo, ale za těch mejch dob, kdy jsem to dělal, tak obce si. Tak taková ne negativní ... Ale obci si řekli, tak třeba, tak my Vám to tady schválíme, ale řekli si za to třeba, tak tady nám uděláte cestu. No prostě využívali ty situace, kdy Sokolovská měla dost peněz a prostě to zneužívali tímhle způsobem. Ale ježiš to sem neměl říkat (úsměv).

Já: ne, to nebude nikde

Ne tak zneužívali to, tak Božičany konkrétně, to bylo děsný s nima. Ty chtěli a přitom to bylo jen v jejich katastru, to

nebyly ani jejich pozemky, ale prostě aby to požehnal, tak chceme tady mostek, nebo támhleto, nebo támhle.

Já: Takže spíš, než ta samotná rekultivace, je zajímavé, co z toho budou mít, když jí odklepnou.

Noo, to Vám chlapy neřekli, jak to zneužívali obce, některý teda, některý.

Já: Tam spíš, se bavili o tom, že jako neměla ta veřejnost neměla o to zájem, že třeba víckrát se řeklo, že se řeklo, že se tam bude dělat jezero a ta veřejnost, třeba Habartov a takhle, tak že dostali, měli tu možnost se k tomu vyjádřit, nebo jim řekli, ať si něco vymyslí, ať si zkusí vymyslet nějaký svoje projekty a že o tom nebyl zájem, že jako nic no...

Tak třeba jako poslední akce, kde jsem dělal supervizora, tak třeba konkrétně Habartov na Lítově ...

Já: Lítov, Boden ehm..

Tak tam nepochopitelně, tak to mám i někde schovaný, protože to musí být založený pět let. Tak tam konkrétně Habartov si postavil hlavu, měla to bejt původně 58 ha ta rekultivace, sundalo se to na 38 ha, protože Habartov chtěl 20 ha ponechat v původním stavu. Nevím proč, do dneška nechápu proč, protože tam jsou ty výsypkové zeminy dost kyselé. A ta část celá je zasolená a nic tam skoro neroste, nebo jsou tam borovičky, který jsou 30 let starý a jsou takhle vysoký (cca 25 až 30 cm), takový nany a přitom to není kleč. Prostě neroste to, prostě živoří. To chtěli, Habartov napsal dopis a požádal o zachování toho území. Musela se změnit celá projektová dokumentace, museli jsme na ministerstvech všechno vyřizovat znova, aby se to změnilo, zmenšilo se to, přitom byla ta rekultivace už vysoutěžená, oni s tím přišli rok, nebo dva po zahájení a ještě měli připomínky k nepůvodním druhům. Nepůvodní druhy dneska, nepůvodní druhy, modřín třeba. Modřín normálně klasický modřín, který tady roste 300 let, tak to napadli, že to není nepůvodní druh. Nebo douglasku třeba, tak tu jsme samozřejmě vyškrtli,

protože ta pochází z Ameriky, ale třeba ten modřín. Tak jsem se s nima casnovali kvůli takovému blbostem. Já nevím, jestli to byl nějaký záměr, nevím prostě. Takže jako někdy měli zájem velké, ale někdy taky ne. Ale většinou jo, určitě.

Č. 34 Jaký je Váš názor na legislativní řešení vztahu veřejnosti a rekultivační činnosti?

No legislativa to jasně udává...

Já: Takže si myslíte, že je to dostatečné legislativní řešení vztahu veřejnosti a rekultivační činnosti?

No legislativa to jasně udává...

Já: Takže si myslíte, že je to dostatečně upravené zákonem?

Určitě

Č. 35 Jaké povinnosti má v oblasti informování a poskytování informací realizátor projektu?

No tak, to je, tam je to jedině. Za prvé teda, když je to v katastru obce, tak když je v tom územním řízení, tak je musí seznámit, co tam bude, jak se to bude a tak. A všichni mají právo, nebo možnost se k tomu vyjádřit, protože ta informovanost je jasná, tam je to ze zákona daný...

Č. 36 Jsou podle Vašeho názoru možnosti účasti veřejnosti v rozhodovacím procesu včetně eventuálního odvolání nastaveny správně?

Já myslím, že jo

Já: Takže si myslíte, že je to na optimu, že veřejnost, nemá ani příliš velký, ani malý vliv?

Hmm.

Č.37 Myslíte si, že má veřejnost ke své účasti na vlastně těch rozhodovacích procesech dostatečné informace? Že jako normálně člověk může třeba na internetu, nebo sebrat dostatečné množství informací k tomu, aby se tam nějak angažoval?

Já myslím, že asi ne. To tam asi zas až tak propracovaný není. Heleďte on se o to skoro nikdo nezajímá, jako z obyčejných lidí. Maximálně kdo bydlel takhle vedle a viděl tam buldozery, když se upravoval ten terén, tak se tam šel zeptat.

Č. 38 Myslíte si, že má veřejnost ke své účasti i funkční instituce? Myslíte si, že vlastně ty úřady fungují v téhle oblasti, tak jak mají?

Určitě, určitě, určitě.

Č. 39 Myslíte si, že veřejnost má v téhle oblasti dostatečné odvolací možnosti? Že se má jak a ke komu odvolávat v případě...?

Určitě, určitě.

Já: tam je to vlastně v rámci toho úřadu, že Tam je to v rámci toho řízení, když se někomu něco nelíbí, tak si podá námitku

Č. 40 Jaké jsou podle Vašeho názoru překážky, bariéry úspěšných revitalizací v české republice?

Finance.

Já: Finance, dobře.

Tak když vezmu jenom, co si tak matně pamatuje, tak já nevim ha zemědělský, když se dělá návoz ornice, tak je to

přes milion korun, ha vodní je kolem dvou, dvou a půl milionu korun. Dneska určitě tři miliony už to bude. Takže jako určitě finance.

Č. 41 Chtěl by jste něco dodat, nebo myslíte, že jsem se zapomněla zeptat na něco důležitého?

Nene. Všechno v pořádku. (smích)

Já: A na co by jste se ptal Vy na mém místě, co si myslíte, že by tam ještě patřilo do těch otázek z Vašeho pohledu, kdyby jste seděl tady jako tazatel?

(smích) Já myslím, že je to dost podstatný všechno, že je to perfektně připravený.

Já: Takže já bych Vám chtěla poděkovat za Váš čas a poskytnutí rozhovoru.

1.7.4 Přepis rozhovoru ochránář

15. 4. 2016

Dobrý den, prvním tematickým celkem, o kterém se budeme v rámci našeho rozhovoru bavit, jsou rekultivace, jako takové.

Č. 1 Jaký je Váš názor na rekultivace obecně?

Jak když už tady musí být, což prostě musí, protože jsme nějakým způsobem vytěžili, tak rozhodně patří k zajímavým prvkům v krajině. Otázka je potom, jakým způsobem, je dál využíváme, nebo jakým způsobem k těm rekultivacím přistupuje, ale když už tady jsou, tak jsou prost zajímavou a nezanedbatelnou částí té krajiny.

Č. 2 Jaké jsou funkce rekultivací pro ochranu přírody a krajiny podle Vás?

No tak můžou vytvářet třeba i náhradní biotopy. Náhradní biotopy pro specifickou faunu a flóru, a to se taky na Sokolovsku ukázalo, kdy právě výsypky, nebo některé části výsypek vytvořili biotopy, pro druhy živočichů, kteří tady v Sokolovsku žijou, nebo žili. Žilo jich málo a dneska jim výsypky, nebo ta rekultivovaná výsypková krajina jim umožnila daleko lepší rozvoj. Takže to je jedna z možností.

Já: Takže si myslíte, že to vytváření náhradních biotopů patří k těm nejdůležitějším funkcím, které ty rekultivace mají?

No asi jednou z významných, já bych tomu neřikal nejdůležitější, protože vždycky jsou to plochy, které plošně minoritní malé, oproti tomu plošnému využití. Samozřejmě pokud dojde k zemědělské rekultivaci, tak pro ochranu přírody a krajiny to žádný význam nemá. Zemědělská krajina je velkoplošná nefragmentovaná, monolitická, tak tam ten prostor pro ochranu přírody, tak tam moc není.

Č. 3 Jaké jsou funkce rekultivací pro společnost podle Vás?

No to je, to je složitý. Vemte si, že to bylo území, kde kdysi bydleli lidé, nějakým způsobem si tam po staletí žili a pak se tam vytěžilo uhlí a pak se tam nasypala nějaká hromada hlušiny. Ta krajina už plnila funkci sídelní, potom nějakou energetickou průmyslovou a co teď. Jako žádná jiná krajina, neplnila, tolikrát se nezměnila. Tak jakou by měla plnit funkci, měla by plnit nějakou veřejnou funkci, já si to představuju, tzn. že by měl sloužit lidem. Nebo mě by být využita v jejich prospěch. Tzn. že by měla být přístupná, taková jako otevřená společnosti.

No, Vy se ptáte na Silvestr. Tohleto splňuje do určitý míry tyhleto parametry, co jsem říkal, možná i daleko víc než

zemědělský, ale i tak tomu bych měl i výhrady, tomu využití pro veřejnost.

Č. 4 A myslíte si, že jedna z těchto funkcí, nebo tak, která z těchto funkcí je důležitější, jestli ta ochrana přírody, nebo ta společenská?

No ta společenská, ale ona ta ochrana přírody je v podstatě i z jedné části i společenský obor, nebo prolíná se do toho. Takže ta společenská je důležitější, ale prolíná se do toho i ta ochrana přírody.

Č. 5 Jaký je podle Vás nejvhodnější způsob obnovy těžbou narušených míst?

No, zemědělská je nejhorší, ponechání přirozenému vývoji je zajímavý, ale nevím, jestli to lze vždycky umožnit technicky, třeba to nejde, může to tam být problém s vodama, což se ukázalo třeba na Velký Podkrušnohorský výsypce, kde to nemohlo být ponecháno. Zajímavá je i vodní rekultivace, nebo já bych spíš řek mokřadní, než vodní. Zatopení, ano to je zajímavý, a mokřadní to je ještě daleko zajímavější, pokud tam je vytvořeno spektrum mokřadů, kam patří i ta hluboká voda.

Já: Takže Vás jsou to ty hydrický?

Ano.

Č. 6 Myslíte si, že to lze stanovit i obecně ten nejvhodnější způsob rekultivací?

To asi určitě ne, to záleží na tom regionu, teď nemyslím jako nějakému sociologickému složení toho, regionu, ale myslím spíš nějakou morfologii, nebo nějaký geografický poloze toho území a pravděpodobně i na rozsahu těch rekultivací.

Protože si nedokážu představit, že všechny rekultivace v Severočeský hnědouhelný pánvy, by byly všechny rekultivace hydrický. Ale na Sokolovsku si dokážu představit, že dvě třetiny by mohly být hydrický a mohlo by to být asi nejideálnější.

Č. 7 Co je nejdůležitějším kritériem pro výběr způsobu obnovy v konkrétním případě podle Vás?

No, tak nějaký návrat k původnu. Pokud možno tak tam vrátit, nevrátíme tam vesnici, nevrátíme tam původní krajinu, ale nějaký to využití. Primární by mělo být to navrácení to lidem. Kdysi tam byly nějaký záhumenky, políčka, vesnice. To tam dneska nebude, ale měla by to být zpátky funkční krajina. Ať jako hydrická, nebo v nějakým spektru nemonolitická, ta matrice by měla být prostě pestřejší, neměla by být jednolitá. Což i ta hydrická je jednolitá proto, jsem říkal, že lepší je ta mokřadní, tam se střídá víc těch stanovišť v tom vodním prostředí.

Č. 8 Myslíte si, že tam hraji roli i sídelní struktura?

Ano, rozhodně. Rozhodně ta to za prvé i tak nějak jakoby předurčuje ten způsob toho využití a dává tomu nějaké propojení, bez kterýho to možný není. Zároveň to sídlení lidí kolem, nemá to jako primární, ale když to tam je, tak si vytvoří tu potřebu..... A to odpověď je ano.

Č. 9 A v tom širším kontextu tam hraje roli ta přítomnost, nebo nepřítomnost VZCHÚ, když ty rekultivace jsou v jejich blízkosti?

To nelze takhle nějak zjednodušeně odpovědět, neznam, nebo pokud jsou někde poblíž chráněný území, tak ten

charakter je úplně jiný. Většinou jsou to nějaký chráněný území, který chrání rostliny, které nejsou pánevní, nebo nějaký jiný rostliny a živočichy, který prostě na té výsypce být nemůžou. Já si myslím, že to spolu moc nesouvisí, chráněný území může být sto metrů od průmyslového území, od aktivního průmyslového území a nějak spolu nemusí komunikovat a můžou spolu koexistovat.

Č. 10 Jaký způsob rekultivační činnosti Vy osobně preferujete, jestli tu přirozenou sukcesy, řízenou sukcesy, nebo rekultivace?

Tak samozřejmě ta přirozená je nejzajímavější, nejvíc zpestří to území, umožní ho diversifikovat podle, vzniknou tam samovolně nějaký mokřady, nějaký les. Jinde ne vzniknou tam nějaká výsušná stanoviště v podstatě i Velká Podkrušnohorská výsypka ukázala, že tam vzniknou nějaký vodoteče drobný, nikdy to nebude protkaný nějakým velkým říčním systémem. Někde ta voda vytýká, tam vznikají nějaká vlhčí stanoviště, někde sušší. Takže to to jako nejlíp diversifikuje to území. Není to však všude možný, někde je potřeba technicky zasáhnout abychom stabilizovali tu výsypku. Nebo aby se zamezilo výluhům, vápenatý výluhům z vody do ostatních vod, takže je tam potřeba dělat nějakou regulaci. Ideální stav ano, je nechat to v nějakým přirozeným bez jakýkoliv modelace, ideálně v přirozeným, ale není to zas možný všude.

Já: Takže, Vy když je to možný preferujete tu přirozenou sukcesy?

Přirozenou sukcesy a potom řízenou sukcesy, já teď nevím, jestli do řízený sukcesy by se považovala i nějaká zemědělská činnost, to už asi ne. Dneska je teď u nás to nedaří zatím, ale třeba v některých západních zemích je ponechání určitý procento přirozený sukcesy na výsypkách. Je to nějak

legislativně dané určité procento, normama. Nevim kolik, deset, dvacet procent území musí být ponecháno přirozené sukcesy, to je asi optimální stav. Jo ten kdyby se tady podařilo nastavit tak.... Ale ten než se podaří nastavit, tak už nebudou žádný výsypky, takhle ty velkoplošný výsypky.

Č. 11 Jaký je podle Vás nejvhodnější způsob rekultivování příměstské krajiny?

No, pro asi rekreační účely.

Já: Takže ty ostatní rekultivace?

(přikývnutí) Samozřejmě pokud by se tam nacházeli nějaký stanoviště, které by byly primárně vhodné pro ochranu přírody, tak by šli využít pro tu rekreaci, jako didakticky, jako výchovně.

A jaký je Váš názor na klasické rekultivace (jako technické)?

No jsou moc učesaný. Když si vezmu ty současné, tak jsou moc učesaný. Je tam terasa, ta je zalesněná. Pak je tam ta rovná plocha, pak zase terasa ta je zalesněná ... Já tomu rozumím, že je to uplatnění nějaký techniky, kdy se to dá narýsovat, dá se to spočítat a nějakým způsobem na tom dál hospodařit. Je to nejjednodušší, ale to ten nejhorší způsob. Ano ta krajina, bude zase plnit nějakou funkci, po nějaký době bude plnit zase hospodářskou funkci. Bude se na ní dát dobře hospodařit. Nelíbí se mi to, radši bych tam viděla nějakou přirozenější formu.

Č. 12 A v jakém případě vidíte využití těchto rekultivací, jako vhodné? Myslíte si, že může nastat situace, kdy je vhodnější použít technickou rekultivaci spíš, než řízenou sukcesy?

Já si myslím, že by to měla být kombinace, když si vezmu, že vznikne hromada výsypky, tak by to měla být nějaká kombinace. Přírozená, řízená a ta technická. A já si myslím, prostě, že 20 až 30% přírozený sukcese je dobře, 20 až 30% řízený sukcese je dobře a zbytek nějak jako úplně. Někdy to prostě nejde, musíme ty svahy nějak technicky.... Ze Sokolovska víme, že to třeba ujelo a zasypalo to spoustu hektarů nějakých dílen atd. Takže asi kombinace, ale nebyl bych v tom nějak umíněnej, že to musí být takhle. To je asi volovina.

Č. 13 A jaký typ rekultivačních staveb je dle Vašeho názoru nejlepší pro prostor příměstské krajiny?

Já si myslím, že asi ty vodní plochy jsou úplně nejideálnější, tak zase tak, aby to bylo pestrý. Vychází z toho, jak je velký to území, jestli je možný tam mít ty vodní plochy, protože jinak ta voda tam přírozeně nebude, protože když tam naprší, tak to prosákne a vyteče to někde v podzemí pod výsypkou, nebo na úpatí výsypky. Ale můžeme tam zachytit vodu v nějakých nádržích, to je technicky řešený dílo a potom, si dokážu představit, že je tam síť cest a nějaký poličko, nějaká zemědělská plocha. No a klidně ať v tom území jsou i další technický prvky, třeba nějaký lehký stavby, který to území unese. Klidně tam může být nějaká hospoda, výletní restaurace. V prvních letech to sice bude vypadat divně, ale ty lidi tam chodí, je to nějaký cíl, výletní cíl. Výsypka je kopec, je zajímavá může být nějaký rybník, nebo je tam výhled odtamtud do blízky krajiny, no tak tam může tam může být ta hospoda, ať tam soustředí ty lidi. A to si nepřekáží, ani s tou ochranou přírody a krajiny pokud by tam byla nějak přítomná, nebo prostě ty plochy ochrany přírody, který se tam nachází. Nebo prostě ta krajina, kde se nachází výsypka, tak ta už svoje vydala, ta už má odslouženo. Tak

ted' by prostě měla poskytovat tyhlecty mimo produkční funkce.

Já: Takže to jsou podle Vás různé kombinace těch různých typů (lesnický, zemědělský

Ano, ano. Jo mě se líbí využití, když to vezmu toho lesoparku. Nebo ne využití podoba. Protože já to vidím, protože se tam nachází ... Ta lokalita není tak bohatá, třeba jako tam na Podkrušnohorské výsypce jsou pro ochranu přírody velmi cenný stanoviště, tak to je. To tady není, ale jsou tady přirozený místa, kde je to nechaný nasypáný a dochází tam k nějaký erozy a přirozeným projevům. Je to zajímavý. Je ta utvořená cestní síť, nebylo to nikdy zalesněno, až na nějaký drobnosti. Bylo to ponechaný přirozenýmu vzrůstu, je tam ponechaná cestní síť, jsou tam nějaký vodní plochy, jsou tam třeba i nebeský nádrže, jsou tam i řízenější. Úplně ideální prostředí. Nelíbí se mi už jako dál to využití, kdy plán byl, to oplotit a mít tam oboru, která bude zavřená a lidi tam nebudou moct.

Já: Dalším tématickým celkem jsou otázky týkající se Sokolovska.

Č. 14 Jak vnímáte vývoj krajiny a životního prostředí na Sokolovsku za posledních cca 20 let?

No, rozporuplně. Za posledních 20 nebo 25 let, nebo prostě od 90 let se životní prostředí jako takový, nebo ve svých charakteristikách zlepšilo, zlepšila se kvalita vody, ovzduší. Zlepšilo se úplně diametrálně. Když vezmu samotný město, tak se město změnilo k lepšímu, je zelenější a čistší obecně. Takže to se posunulo k lepšímu obecně. Ale zároveň došlo Utlumila se velká část těžby, prašnost se změnila, krajina se nějakým způsobem vrátila, došlo prostě ke zmenšení tý plochy toho průmyslového využití, takže to došlo k lepšímu.

A zároveň se zvyšující se ekonomickými možnostmi všech subjektů průmyslových a zemědělských dochází ke zvyšování tlaku na tu okolní krajinu. Tak ten tlak je daleko větší, například daleko větší tlak na půdu, dochází k perifernímu zastavování města, dochází k tomu, že tam kde jsou zemědělské oblasti, nebo máme nějakou cennější půdu, tak plánují se na Sokolovsku nějaké průmyslové zóny podle dálnice, nebo v dostupnosti dálnice. Proč tam? Proč ne v nějakém brownfieldu? Když přijede kamion se součástkami, proč musí hned na prvním kruhovém objezdu hned sjet do garáže? Proč ale nemůže ujet ještě 10 kilometrů, on sem ujede třeba 300 kilometrů, takže je mu úplně jedno jestli dojede do garáží v nějakém závodu v Dolním Rychnově u strojíren. Tam může taky krásně dojet a zajet tam do té haly taky, na území, který už je nějakým způsobem degradovaný a nemusí se mu otvírat nějaká nová plocha. Která může sloužit zemědělským účelům, nebo výstavbě rodinných domů, nebo jinému lehčímu citelnějšímu rozvoji pro tu krajinu. Takže životní prostředí se zlepšilo, součástí toho životního prostředí je krajina, ano tam se taky spousta věcí zlepšilo, ale zároveň se vytváří větší ekonomický tlak na tu krajinu.

Č. 15 A jak vnímáte aktuální stav životního prostředí na Sokolovsku?

Ono tak trošku se to prolnulo, ty otázky. No já si myslím, že jsem odvědl.

Č. 16 A jaký je Váš názor na způsob provádění obnovy krajiny na Sokolovsku?

No, úplně dobře to není. Myslím si, že tam vítězí ta technická rekultivace, někde s tou řízenou sukcesí, což otázkou

poslední doby a nemyslím si, že to je úplně dobře, protože dneska je, nebo časem bude Podkrušnohorská výsypka převážně zemědělská. To si myslím, že není dobře, prostě tam budeme mít dlouhou dobu nekvalitní půdu, nebo nějaký trvalý porosty s nekvalitní půdou. Mohlo by tam být něco stabilnějšího, kvalitnějšího z pohledu krajinného pokryvu. I třeba vodní rekultivace, velká nádrž Medard si dokážu představit, že by byla daleko pestřeji modelovaná. Takže není to úplně ideální. Mluvíme pořád o velkých územích. Na druhou stranu zamlouvá se mi to využití pro krátkodobou rekreaci, jako třeba ten golf, lesopark, jako třeba na tom Silvestru, což Vás tematicky zajímá, ale s výhradama.

Č. 17 Myslíte si, že způsob, který je zde využíván je vhodným scénářem pro obnovování těžbou narušených míst?

Je, ale s výhradama. Prostě s těma výhradama, který jsem nastínil. Ano s velkejma změnama Nebo ... Ano takhle, ale v mnoha částech lépe ve smyslu těch mých předchozích odpovědí...

Č. 18 Myslíte si, že Sokolovsko je regionem ve kterém je revitalizace krajiny projektována správným směrem?

No to by vyžadovalo znát spoustu dalších jiných území Projektována No ne úplně, nemyslím si, že je to úplně špatný, ale mohlo to být naprojektováno lépe. Medard mohl být naprojektován lépe, Michal mohl být naprojektován lépe. Michal má velký problémy s kvalitou vody. Je to daný nekvalitním projektem.

Č. 19 V čem spatřujete nejslabší stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?

Noo.... V tom, že není přístupná lidem. Oficiálně se dneska ještě nemůžete nikam dostat, všude vstupujete na dolový území, což může být legislativní problém. Ale oficiálně nemůžete na Velkou Podkrušnohorskou výsypku odtamtud Vás každé vyhodí, z Medardu Vás dneska už naštěstí nikdo nevyhodí, když nehrajete golf tak..., a do lesoparku za chvíli snad taky ne. No a na Michalu, když nejsem příznivcem masového koupání, tak mi tam stojí v cestě plot. Takže nepřístupnost lidem.

Č. 20 A v čem spatřujete naopak nejsilnější stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?

No ve vzniku něčeho nového, co tady nebylo a nikde jinde není a k tomu, že tady vznikly velké plochy, který mají velké potenciál, jak ten rekreační o kterém jsme se tady bavili, tak z pohledu ochrany přírody, kdy tam jsou zajímavé místa, který by se mohly vyvinout a vyvíjí se a dají se sledovat a jsou to úžasný biologický prostředí pro studium.

Č. 21 A jak Vy vidíte budoucnost regionu?

No velmi špatně. Protože, takový ty velké vize, že skončí těžba uhlí a změna se regionu na turistický vodní ráj... Já to vidím jako věc, který se nepodaří, protože to nemá žádný koncepční řešení... Takže to nevidím úplně optimisticky...

Já: Dalším tematickým okruhem jsou rekultivace na Sokolovsku.

Č. 22 Jak vnímáte vývoj rekultivační činnosti na Sokolovsku?

No, je třeba.. Na Sokolovsku se dělaly velké lesnické pokusy. Dělal se Antonín výsypka, o který se právě říká, že je

arboretum, že tam je 250 druhů dřevin. A investovalo se do toho poměrně spousta invence v té době a pak to skončilo, takže to беру jako takovou škodu, kdy třeba ten Antonín je toho ukázkou. Nalilo se do toho spousta peněz, o peníze tu asi ani nejde spíš spousta invence a dneska nikdo neví, co tam roste. Dělalo se to prostě tak nějak na divoko ez nějakýho vyššího cíle. Vzniklo tady arboretum lesnický o kterým všichni říkaj, že je úžasný a nikdo neví co s ním. Takže to nedopadlo, tak jak by mohlo. Takže byly to hurá akce, který začaly hezky, ale nedopadlo to dobře. Dneska to patří lesům ČR a ty k tomu přistupují jako k problémovému lesu, bez jakýchkoliv vyšších cílů.

Č. 23 Myslíte si, že rekultivační činnost na Sokolovsku se vyvíjí pozitivním/ negativním směrem?

Asi pozitivním směrem. Nelíbí se mi Velká podkrušnohorská výsypka, která má být časem víceméně zemědělská. To se mě nelíbí. Ale jako ta infrastruktura je docela dobrá. Je tam nějaká síť cest, v té první sukcesní fázi je ta výsypka hodně zajímavá, pak zaroste a začne křadnout na té diverzitě. Jako nelíbí se mi, že svahy Medardu zarostou jednou lesem, ale taky se mi nelíbí, že by tam měla být jednou vojtěška. Jo i ne. Úplně negativně bych to neviděl.

Č. 24 Jakou rekultivační stavbu na Sokolovsku vnímáte Vy jako nejzdařilejší?

Asi Medard. Medard jako celek, ne jen tu vodní plochu, ale celek. Ale s připomínkami, nemyslím tím, jako nejlepší, ale nejzdařilejší.

Č. 25 Co si myslíte o to, že rekultivace by měly hrát klíčovou roli v rozvoji a životaschopnosti regionu po ukončení těžby uhlí?

No on nemá moc jiných možností, region si nemůže asi moc vybírat, jakým směrem by se měl vyvíjet. Ale myslím si, že na to nejsme dost odvážný, region na to není odvážný. Nemyslím si, že je to záležitost jen regionu a myslím, že na to prostě chybí ta odvaha no.

Vlastně dalším tematickým celkem je už rekultivace Golf club Sokolov.

Č. 26 Jak se stavíte k fenoménu golfových hřišť, jako formy rekultivací obnovy míst narušených těžbou?

Já si myslím, že je to jedno z dobrých volby, lepší než kdyby to někdo dělal v Krušných horách na nějakých cenných stanovištích.

Já: A co si o tom myslíte obecně?

Já si myslím, že je to dobrý, lepší než ve volný krajině.

Č. 27 A za jakých podmínek je podle vás vhodné zvolit jako způsob rekultivace zdevastované krajiny golfová hřiště?

No tak nesmí to bejt na každý druhý výsypce, mělo by to být jenom na nějakým jako.... Pokud máme jedinou výsypku, tak by celá výsypka neměla být golfový hřiště. Tam kde máme hodně výsypek, tak ať jedna z nich je golfový hřiště a bude to ideální stav. Kdybychom měli jednu výsypku, tak bych zvažoval, jestli by na ní mělo být golfové hřiště.

Č. 28 V čem jsou podle Vás výhody a nevýhody golfového hřiště jako způsobu rekultivace krajiny?

No tak bavili jsme se o tom, že by výsypky na Sokolovsku měli hrát roli v životaschopnosti regionu, no tak to je jeden z možných způsobů, jak prostě nějakou zaměstnanost a životaschopnost regionu udržet.

Č. 29 Myslíte si, že zvolení golfového hřiště jako způsobu rekultivace bylo v tomto konkrétním případě vhodným řešením?

No já úplně neznám žádný jiný varianty. A myslím si, že ano. Mám k tomu taky určitý připomínky. Problém je v tom, že ten prostor je uzavřen já nevím, pro členy klubu a golfové milce a nikdo jiný tam nemůže, prostě dostane míčkem a to si myslím, že je chyba. Ale pokud je tam ještě další část území, která umožní ostatní, kteří nemají golf v lásce, umožní to území využívat, ať ekonomicky, nebo nějakým jiným způsobem, tak je to v pořádku.

Č. 30 Jaký je Váš názor na výslednou rekultivační stavbu Golf klubu Sokolov?

Já si myslím, že to jako jako stavba je povedený. Je to prostě golf, který má kopec, má tam nějakou hospodu, která je přístupná, já si myslím, že dobrý.

Č. 31 Myslíte si, že umístěním golfového areálu byl nějak zničen či omezen přírodní potenciál této lokality?

No to určitě, to kadoždopádně. No ano, tam by vznikl přirozený les postupně, byly by tam nějaký výmoly, erozní rýhy, tvořily by se tam nějaké mokřady, potůčky. Ano to byl. Je to moc učesaný.

Č. 32 Jaké si myslíte, že mají rekultivační projekty typu golfového hřiště bezprostřední dopady na občany žijící v bezprostřední blízkosti těchto projektů?

No, spíš negativní. No když si vezmu, že golf chodí hrát 100 lidí, tak jich určitě nebude víc než 10% z blízkého okolí, kdežto v blízkém okolí bydlí zhruba 3000 lidí, což je zhruba 20 násobek a ten tam nemůže.

Já: Takže jako omezení pohybu by jste to viděl?

Ano. No omezení pohybu. Omezení využití toho území.

Dalším tematickým okruhem jsou rekultivace a veřejnost.

Č. 33 Jaký podíl na rozhodování v rámci celého procesu vzniku a realizace rekultivačních projektů má veřejnost, respektive kdo všechno by se měl dle Vašeho názoru na koncepci a volbě řešení podílet?

No Vy to máte, tak jako dvě dohromady, jaký podíl má v rámci vzniku a realizace veřejnost? No ona neměla žádnou. U těch současnejch rekultivací, který jsou na Sokolovsku neměla žádnou. Protože vznikali v dávný, pradávny a nedávny minulosti. Ale naopak by měla mít poměrně velkou. Problém je v tom, že kdyby si tohle území patřilo lidem. Nemyslím v komunistickém slova smyslu, ale kdyby pod golfem byla vesnice, byl tam Horní Rychnov. A bylo to tam v nějakým soukromým vlastnictví, to tam vlastnilo pár stovek lidí. Teď to patří jedny společnosti a ta o tom rozhoduje, nebo rozhodovala do teď. Ta nějakým záhadným způsobem, nebo ne záhadným, ale nepochopitelným způsobem prostě to dostala. Uhlí je státu, to jenom propůjčuje možnost těžby, kdysi tam byly soukromý a státní pozemky teď je to jedny společnosti. Je to takový nečistý tohleto. A to o tom, má možnost teď rozhodovat. Ta si zadá nějakou studii v rámci

třeba procesu EIA do toho může společnost zasahovat, ale to tenkrát nebylo, když vznikly takový zákony, kdy by do toho mohli vstupovat. Já si myslím, že by měla být diskuse odborná, veřejná, regionální. Co nejširší diskuse a věřím tomu, že to je komplikovaný, že z toho nemůže nikdy vyjít nic pro vlastníka ideálního. Ale on tam je, ale ono to není jeho úplně právem. Ten myslím jako morálním právem. Takže on by měl té veřejnosti naslouchat a dát jí možnost uplatnit svoje představy o tom území. Dneska kdyby byla možnost nějak projevit, to nemůžete říct, co tam chcete. To musíte přijít s nějakou koncepcí a říct podle určitých parametrů, jako to děláte vy, nastíněním nějakých základních bodů, možností vývoje nastavením nějakých kritérií a v rámci toho se s tím pracuje a ta veřejnost se do toho zapojí. Ten proces je dlouhý a komplikovanější, ale to Vy určitě víte. A to si myslím, že takhle to asi nebylo.

Já: No a pak je tam ta druhá část té otázky..

Kdo by se tam na to měl podílet jo? No všechny entity. Ne, no tak jako nejvíc asi obce na jejichž katastru se to nachází, města v jejichž správní působnosti se to nachází, pak asi kraj a pak už asi dál ne, pak už je to každému šumák. No a lidi, ať už jako jednotlivci, nebo veřejnost, jako nějaký neziskovky to už je na nich, to je napříč. A pak nějaká odborná veřejnost a ta by měla být, co nejširší, protože by neměla být jen z regionu, ale naopak i odbornou veřejnost i z ostatních regionů, která s tím co největší zkušenost. Takže vlastně co nejširší v tomhle směru.

Č. 34 Jakou formou si myslíte, že by se měl podíl na rozhodování uskutečňovat, té veřejnosti?

No tak myslím si, že by měl být nějaký záměr a ten by se měl nějakým způsobem uskutečňovat. A ten by měl být nějakým způsobem představený, když to řeknu takhle, tak já nevím

třeba na tři stránky, to je asi málo, ale nevím na tři stránky nějaký výstup, který byl pochopitelný a nastínil nějaký možnosti, který by měly být pochopitelný, tzn. žádný složitosti technickýho charakteru. A pak oslovení nějakých úřadů, to může jít písemnou formou. A nějaký webový stránky k tomu vytvořený, sofistikovanější. A veřejnost podle jejího zájmu, ne vyhláškou, ale třeba prostřednictvím dotazníku, který je někde inzerovanéj. Pořádal bych nějakou besedu, bych se to pokusil, i když nevím s jakým úspěchem. No a šel bych do škol, asi do středních tady v tom případě, kdy prostřednictvím tady toho se to dostane k rodičům a už jako do těch škol s nějakým dotazníkem, jestli chcete, vezměte si to a rozdejte to rodičům ... takhle se to dostane do nejširšího spektra. A ještě je to proces, kdy nemůže taková diskuse trvat měsíc, to je třeba proces na rok takováhle diskuse.

Č. 35 Jaká je Vašeho zkušenost se zapojováním veřejnosti do rekultivačních projektů?

No já tu zkušenost úplně nemám, mám osobní zkušenost, protože jsem se o to v rámci vlastního zájmu zajímal, tak jsem byl v komis životního prostředí města Sokolov, která do toho nějakým způsobem vstupovala, ale jako zkušenost, jako veřejnosti, bych řek, že se do toho jako moc nezapojuje.

Č. 35 Jaký je Váš názor na legislativní řešení vztahu rekultivací a veřejnosti?

Není jasně definovanéj. Z toho jasně vyplývá, to že se to úplně neděje, že to nebylo, protože není nastavenéj žádný rámec. Já nevím, jestli jde nastavit jo. Ale jedinou možnost dneska má veřejnost v procesu EIA a to už se vlastně Sokolovska vlastně netýká.

Č. 37 Jaké povinnosti má v oblasti informování a poskytování informací realizátor projektu?

No on asi nemá žádný, pokud mu to nějak nenastaví proces EIA, nebo proces EIA asi ne, ale nějaký navazující povolení, tak nemá žádný. A v podstatě to ani moc nedělá, že se to snaží tutlat. A když si vezmete, jak Sokolovská uhelná mlží Nemá žádnou a ani jako se nesnaží si nějakou tu povinnost vytvářet.

Č. 38 Jsou podle Vašeho názoru možnosti účasti veřejnosti v rozhodovacích procesech, včetně eventuálního odvolání nastaveny správně?

No přesto, že je to parketa, ve který procesně asi Na to neumím odpovědět

Č. 39 A jaké jsou dle Vašeho názoru největší překážky úspěšných revitalizací v České republice?

No tak, může to být ta legislativní, když bych za úspěšnou revitalizaci považoval tu přirozenou sukcesy na nějaký ploše, tak to prostě není. A vůle, vůle realizátora, nebo vlastníka, nebo revitalizátora. Asi ta vůle, peníze bych řekl, že ne protože těch je s podivem asi i dost. A mnohdy ta technická je mnohem dražší než ta přirozená. A mnohdy ta přirozená nepotřebuje vůbec žádnou. Samozřejmě vodní jsou asi drahý, ale mohly by být asi i levnější si dokážu představit. Protože když máte stroje, tak je chcete uživit a čím víc, tím proteče prachů, tak tím líp, že jo. Proto to možná tak dlouho trvá, některý věci.

Č. 39 No a teď bych se ještě chtěla na závěr zeptat, jestli k tomu chcete něco dodat?

Já si myslím, že jako region je hrozně opatrnější a nedělá odvážnější věci. A to platí vlastně i s těmi výsypkami, kdy všechno dneska přepočítává na peníze, kdy tohle ještě neuděláme a tohleco tam nebude. Jako Medard už mohl být dávno napuštěnější, a už na něm dávno mohly plout nějaké jachty, tzn., že už to dávno mohlo rozvíjet nějakou ekonomickou a rekreační schopnost toho regionu, každý se bojí a rozhoduje o tom jeden pán. A všichni se bojí, ne Sokolovsku uhebný, ale dělat odvážnější věci. Pořád čekáme, a další generace ustoupí a pořád je to bude, to bude a když už něco uděláme, tak je to takový ne malinký ale takový jako prostě aby to moc nevyčnívalo.....

Č. 41 A myslíte si, že jsem se zapomněla na něco důležitýho zeptat? A na co by jste se na mém místě ptal Vy?

To budu chvíli přemýšlet. Možná jako, já sem to asi párkrát asi někde vsunul, ale jak si to jako ten respondent představuje podle svého. Já jsem to tam párkrát vsunul, že si představuju, že by to mělo být pro lidi a že by to měli jako využít, že ta krajina už vydala svoje, jako hospodářský a ekonomický hodnoty, takže by teď už jako měla sloužit lidem a takový, ale vy jste se na to neptala přímo. Tak bych se možná zeptal, jak by to podle toho člověka, kterýho zpovídáte, tak jak on by to viděl. Třeba i příkladově, tady by mělo být tohle a tady tohle, anebo jenom teoreticky, modelově. Příklad

Tak já Vám děkuji za rozhovor.

1.7.5 Přepis rozhovoru projektant

29. 4. 2016

1. tematický okruh – rekultivace

Rekultivace jsou důležitou součástí procesu těžby. Rekultivace jako zdroj poskytující kulturní, sociální zázemí (práce, rekreační vyžití atd.). Vlastní rekultivace, jako taková je druhořadá. Rekultivace se postupně začleňují do krajiny a krajinné matrice. Na základě toho vznikají různé typy chráněných území např. kvůli čolkům a jiným plazům a obojživelníkům. Dnes jsou tedy oblasti dotčené těžbou nerostných surovin a dneska už jsou zrekontrolovány, tak tam můžou vznikat místa, který ti ochránci přírody našli jako krásný území, kde je nutný to chránit. Ale zase z hlediska společenského je to dobrý, ale z hlediska udržitelnosti je to všechno, na tom osídlení. A znovu se vracíme k tomu, abychom tady určitou část obyvatel udrželi a dali jim zase ty příležitosti. Oni by měli vytvářet ty podmínky i téma rekultivacemi, aby tady mohli žít a navázat na to, co už tady někdo započal. Jo.

Jaký způsob rekultivační činnosti Vy osobně preferujete přirozenou/řízenou sukcesí, či rekultivace a z jakého důvodu?

Řeknu tedy pokud by jsme se bavili o opatření vlastní tý biologický rekultivace. Ta biologická rekultivace je v podstatě to, že z toho bude ostatní půda, les, nebo zemědělská půda. Katastr nic jiného nezná, katastr nemovitostí. Musíme dodržovat zákon a ty pozemky musí být nějak zařazeny. Samozřejmě pak jsou tam komunikace, vodní plochy a dále. Ale v tý biologický jsou tyhle tři možnosti. Pokud se dotknu přirozený sukcese. Přirozená sukcese je možná na malejch plochách a asi nikdo proti ní nic nemá, ale

musíme si uvědomit, že Podkrušnohorská výsypka má 2000 ha a není možný říct, já jsem tady dělal průmyslovou činnost na 2000 ha a teď to tam nasypu ty hromady a nechám to přirozené sukcesi. To prostě nejde. Přirozená sukcese má smysl na malých plochách pro zachování vzácných druhů rostlin a živočichů, popř. biotopů. Ale není možný na rozlehlých plochách, když obrazně řečeno využiju tu krajinu ke své potřebě, tak do té přírody nic nevrátit zpátky. Já jsem ovlivnil všechno, vegetaci, vodní režim, převrátil jsem tu přírodu vzhůru nohama a teď je mojí povinností jí nějakým způsobem upravit. Tzn., že ta přirozená sukcese je možná dělat na částech těch území jenom, na malej částech těch území, který se projeví, že mají významnou funkci. To ano, ale jako prostředek pro rekultivace se domnívám, že ne. Že prostě to není vhodný. A to už z důvodu stability, a všech věcí. Protože ty rekultivace ve své technické části, mají i zajištění stability. A když bych nechal Medard jen tak, že jsem ho vyuhlíl a najednou tam ujede svah a něco se utrhne, my tady nemůžeme čekat tisíce let na to, že to vytěžíme a utečeme a peníze za rekultivace shrábneme do kapsy. Musíme tý přírodě něco vrátit zpátky. A opravdu složitou otázkou je jak. A na to je fůra odborníků a lidí a každéj má jiný názor a teď se to musí tvořit tak, aby to bylo v pořádku.

Otázky jaký je Váš názor na rekultivace? V jakém případě je vhodné je použít? Jaký je Váš názor na nejvhodnější způsob rekultivací příměstské krajiny?

Někomu bude vyhovovat les za barákem a bude spokojenej. Já se domnívám, že to hlavně musí sloužit společensky pro ten region a pro tu příměstskou oblast. Jestliže v tý příměstský oblasti tvořím obrovský jezero, které bude sloužit v budoucnu těm obyvatelům, k procházkám, které je bude zásobovat a obraně nabíjet jejich energii, tak je to v pořádku.

A je to souhrn všech rekultivací, čili biologický, lesnický, ostatních ploch i z těch přirozených sukcesí. Související s těma cestama, tzn. zpřístupněním té krajiny a rekreačního využití, to je to příměstský. A to prostě ten Sokolov bude poskytovat to maximum. Příměstská část jde o to, co vlastně všechny ty instituce, včetně toho vlastníka se domnívají, že by bylo optimální. V té dané době tak rozhodli, že to tak je optimální. Samozřejmě po nějaký době lze říct, měli jsme udělat tohle a tohle, ale když už vysázíte les, tak ho nebudete zase kácet. Je to souhra všech těch aspektů i toho kam se Sokolovsko bude ubírat z hlediska zaměstnanosti práce atd. Jestli si stanovíme, že tam půjdeme do ekologických věcí, že si tam uděláme přečerpávací elektrárnu, která bude zásobovat celý Sokolov elektřinou, tak se proto musí něco udělat.

Tematický okruh Sokolovsko

Jak vnímáte vývoj stavu krajiny a životního prostředí na Sokolovsku za posledních 20 let?

Velice dobřej, protože myslím si, že ta dolařská společnost i jiný, že poměrně dobře se nastavil program státu na ty rekultivace a pokud tyhle vlastníci velký spolupracují s krajem a těma okresama, tak je to dobrý. Samozřejmě, že ten vlastník musí být ten pomazaný s tou vizí, protože ten vlastník ovlivňuje ten výsledek.

Jak vnímáte aktuální stav životního prostředí na Sokolovsku?

Já jsem zastávce toho, že každý stavba, každý průmyslový zásah přináší to negativní, tzn. ten vizuální vjem, že my tam zakladač zakládá, ta prašnost atd. Ale musíme si uvědomit, že buď chceme těžit uhlí, nebo nechceme a musíme s tím naučit

žit. Na Sokolovský pánvi je úplně zářej příklad toho, že to někam směřuje a ten čas toho, ty konečný fáze těžby není dlouhý, i když samozřejmě jsou tu negativa, který s tou činností souvisí, jako jsou skládky atd., tak ale se musí přispívat k tomu, aby se to všechno sesanovalo, tak aby to bylo v pořádku. Já se na tom 35 let podílím a vnímám, co všechno dobrého se udělalo a samozřejmě vnímám i tu negativní stránku věci, že to bylo ošklivé a že to bylo nepříjemný, ale živilo je to a dneska se zase snaží a by to okolí bylo hezký. A změni to tu krajinu, přetvoří ji. Ale bohužel to jsou ty negativa. Platíme vždy daň za něco, vždycky. Já to vnímám kladně.

Myslíte si, že Sokolovsko je regionem, ve kterém je revitalizace krajiny projektována správným směrem?

Já si myslím, že ano. Samozřejmě tím, že to je dlouhodobý, tak my jsme do těch činností naskočili v nějaký době a musíme dodržovat určitý pravidla. Musíme vyjít z faktu, že je nějaký stav. Je to tak a je to tak. Je dobrý dělat ten golf, a nebo není dobrý dělat ten golf. Když se budeme bavit o sokolovským hřišti, je území bylo příměstský, i když je to samostatná obec ten dolní Rychnov, ale je to příměstská oblast a jak to území využít. Někdo chtěl lesopark, někdo golf a teď vyberte to, co je správně. V kontextu všech těch potřeb je to jedno opatření, protože tam nikde golf není, je to opatření, který se domnívám vytvoří do budoucna určitou udržitelnost. Na to se těžko odpoví. Vždycky rozhoduje ten většinovej názor. Musí se najít to optimum. A zase se vracíme k tý struktuře těch obyvatel a naplňování jejich potřeb. A pokud jsou jejich potreby naplněny, tak je ta rekultivace správně.

V čem spatřujete nejslabší a naopak nejsilnější stránku obnovy krajiny na Sokolovsku?

Nejslabší, já tam žádnou nevidím, ale ona těžba na Sokolovsku je specifická tím, že je na jednom místě ve velkém rozsahu. A s tím související lomy odkud se skrývka dělala, tak to jsou nějaký obrovský objemy a má to své specifika. Musíme v podstatě zvážit ty klady a zápory, těch činností. Takže ta těžba negativa přináší.

Jak vnímáte vývoj rekultivační činnosti na Sokolovsku?

V podstatě je to jenom v přístupech, názorech, přístupech. Je to pouze v názorech jak přistupovat k rekultivacím, jestli dělat meliorační dřeviny a po 40 letech je vykácet, nebo jestli dělat takovýchle cesty, nebo který druh dřevin vysazovat, a který nevysazovat. Jinak nic zásadního se za 15 let nezměnilo.

Myslíte si, že pozitivní činnost na Sokolovsku se ubírá pozitivním směrem?

Já si myslím, že rozhodně. Samozřejmě se že některý nezodpovězený otázku, který by někdo vyřknul, by se do toho dalo zahrnout, ale museli by být opodstatněný a museli by mít jasnej výsledek. Protože jak jsem řekl, všechny pozemky jsou nějak zavedeny v katastru nemovitostí a i po těch rekultivacích budou nějak zavedený jako les, cesta, vodní ploch protože z hlediska státu se od toho odvíjej daňový povinnosti a ten vlastník je povinen platit daň z nemovitosti. A jestliže mám x tisíc ha pozemků a mám z nich platit daň, tak ta daň nebude malá, že jo. Tak z těch pozemků chce něco mít. Takže to není tak, že tam udělám přirozenou sukcesí, já budu platit daň z nemovitosti a čekat

milion let, než mi tam něco vyroste. Takže já to z té většinový části to musím zrekultivovat, samozřejmě ty významný místa, ať už jakéhokoliv pohledu, tak se tam vyčleněj, nechaj se tam, zdokumentuje se to a tak dále. Nechá se to přirozený sukcesi a po nějaký době to zaroste a kameny se povětrnostními podmínkami rozpadnou a bude to ta ostatní plocha, která do té přírody patří, ale bude to menší plocha.

Jakou rekultivační stavbu na Sokolovsku vnímáte Vy jako nejzdařilejší?

To se takhle nedá říct.

Myslíte si tedy, že rekultivace by u končení těžby mohli, nebo měli hrát klíčovou roli v dalším rozvoji a životaschopnosti regionu?

Určitě. Budou hrát roli v zaměstnanosti po ukončení těžby. Po ukončení těžby budou minimálně deset let dávat práci lidem. Tak jak si tu krajinu utvoří, takovou jí mít budou.

Tematický okruh Golf club Sokolov

Jak se stavíte k fenoménu golfových hřišť, jako způsobu obnovy těžbou narušených míst?

Já se domnívám, že to je jeden způsob rekultivace, který samozřejmě kultivuje lidi, který se golfem zajímají a směřuje mladou generaci, aby něco dělala, uměla a je to jeden ze sportů. Pokud to není, že si vymyslí kolem Sokolova 50 hřišť a bude tam jedno, tak to vidím pozitivně.

V čem jsou podle Vás výhody, nebo výhody golfového hřiště, jak způsobu rekultivace krajiny?

Z hlediska způsobu rekultivace krajiny, tak tam nejsou žádné specifika, prostě golfově hřiště má nějaké požadavky a v rámci rekultivací se dají běžně udělat.

Myslíte si, že zvolení golfového hřiště jako způsobu rekultivace, bylo v tom konkrétním případě vhodným řešením?

My jsme se taky dozvěděli v průběhu, protože ty rekultivace už tam byly rozdělané a ty se zastavili a objevil se názor, že by na tom území mohlo udělat golfové hřiště. Aby Sokolov měl něco, aby se neříkalo, že Vary mají tohle a tohle.... Všechny ty města se snaží, aby i oni byly zajímavé. A myslím si, že ten master plán tak jak je chytře dobře udělaný a že je i pěkný. Takže pokud se budeme bavit o tom jednom konkrétním hřišti, co má ten Sokolov udělaný, tak si myslím, že je to v naprostém pořádku.

Jaký je Váš názor na výslednou stavbu golf clubu Sokolov?

Když budu ochráně přírody, tak ... My jsme tam tu ochranu přírody rozdělili, aby bylo jasné v té zadní části, jak je klubovna a šla by jste jako dolů, tak kde teče potůček k silnici 6, tak tam je to přírodní celý a vlastně to teče do těch nádrží dolů, jako k Rychnovu a tam to pak navazuje na ten lesopark. Takže jsme spojili příjemný s užitečným a tam jsme zachovali takovej ten přírodnější ráz a přecházíme do toho lesoparku. Ten lesopark se dělal, tam se myslím, že se k tomu mohlo přistoupit mnohem důslednějš z hlediska rekultivací, aby to mělo nějaký charakter z hlediska rekultivací. Tam si myslím, že ten lesopark není ještě tak využívanej, jak by mohl být. Tam měl vzniknout i zoopark. A myslím, si že by to byla docela dobrá atrakce jako v té příměstské oblasti.

Protože tam máme tam Březovou a dneska je to propojený silnicí i pro pěší a máme tam dost obyvatel a tohle je atraktivní a zajímavý. Ale musí se to všechno postupně dotahovat do konce.

Myslíte si, že v rámci stavby golfového hřiště byl nějak omezen či zničen přírodní potenciál dané lokality?

Ne

Jaké mají rekultivační projekty typu golfového hřiště dopady na občany žijící v bezprostřední blízkosti takového projektu?

Žádný. Spíš se jim zhodnotili nemovitosti. Všimněte si, že v Rychnově dole se rozrostla zástavba rodinných domků od té doby. Všechno souvisí se vším, když Vám vytvořím dobrý prostředí, tak Vám nebude vadit, že tam vedle je sběrna surovin.

Tematický okruh rekultivace a veřejnost

Jaký podíl v rámci celého procesu vzniku a realizace rekultivačního projektu má veřejnost, respektive jakým způsobem se může veřejnost na koncepci a řešení podílet?

Rozhodnutí o těžbě, o rekultivacích rozhodnou sami občani. Zhruba 10 000 lidí se účastní na činnostech Sokolovské uhelná. Za druhé to není o tom, že někdo si vytvoří kypu a na tý hromadě něco dělal. Všechno má zákonitosti, musí se plnit zákon, musí se splnit finance atd. Jde jenom o tu funkci, aby všem vyhovovala včetně toho vlastníka, kterež je vlastník a nese všechny kladný i záporný věci provedení rekultivace.

Já: takže se do toho zapojujou třeba obce, NON atd.?

Samozřejmě, my se bavíme technicky, jsou tam zákony, jsem hlídanej státem, potažmo báňským úřadem, musím splnit podmínky krajskýho úřadu, ochrany životního prostředí, básnkého úřadu, hygieny, všech těch úřadů, který na tom úřadu jsou. ... A všechny ty instituce, je to obrovským množstvím lidí, kteří se k tomu vyjadřují. A v neposlední řadě jsou v tom stroji i ty malé kolečka, jako jsme my, který na základě těch rozhodnutí, tvoříme v nějakých těch zákonech možnostech zase ty návrhy těch rekultivací. Ale těžko si můžeme vymyslet, že by jsme místo golfu udělali lunapark jestliže, k takovému rozhodnutí se postupně došlo, tak proto, že se to dojednalo a zdálo se to jako optimální řešení, a všechny ty instituce udělaly všechno proto, aby se ten golf tam mohl postavit, nebo zrekultivovat tak, aby se tam mohl udělat golf, protože jedna věc je rekultivace, ale už ty budovy, zařízení, to co souvisí s provozem golfu, to už si financuje nějaký investor, jenom to území se proto připraví. To území se skládá ze třech věcí. Z technické rekultivace, biologické rekultivace, zemědělské, lesnické a hydričké rekultivace.

Jaká je Vaše zkušenost se zapojováním veřejnosti do rekultivačních projektů?

Veřejnost se nezapojuje. Pokud jsou konkrétní připomínky, nebo jasné věci, pokud se to dotýká některých obcí, nebo vlastníků, tak se s nimi jedná a přímo se to s nimi projednává. Pokud jde o tu veřejnost, tak dneska je všechno veřejný, všechno je to na internetu, úřady, povolení, tak pokud jde o tu veřejnost, tak lidi se do toho můžou podívat, jestli o to mají zájem. To je jedna věc, druhá věc jsou takové ty spolky, ale ono už to pominulo takový ty extrémisti, oni chtěli peníze většinou. Oni se přihlásili do řízení, byli z tramtárie támhle z Duchcova a začali tu vymýšlet, byla to ta

falešná část ochránců přírody, který jakoby něco tvrdili, ale v podstatě to nebylo vůbec adekvátní ty požadavky. Tzn. ty lidi se můžou přihlásit a pokud je tam něco významného, tak se snažíme najít nějaký cesty vždycky. A ten hlavní investor vždycky hledá cestu tak, aby to bylo optimální.

Jaký je Váš názor na legislativní řešení vztahu veřejnosti a rekultivační činnosti?

Já si myslím, že ta veřejnost je zapojená dostatečně. Musíme si uvědomit, že veřejnost tady žila historicky a těžila uhlí a žili s tím, uměli s tím žít, těžilo se všechno možný, tzn. ta oblast je zvyklá na to. A pokud v takovém prostředí žijeme, tak pro něj musíme něco udělat, a nebo se na to vykašlem a jdeme někam jinam. Ta veřejnost má možnost se k tomu vyjadřovat. Jde o to vytvořit podmínky k žití a já se domnívám, že Sokolovská uhelná je vytváří. Takže když přijdu, když přijde s opravdu rozumnou připomínkou, tak ji ostatní vezmou, zahrnou ji tam, platí víc hlav, víc rozumu.

Jaké povinnosti má v oblasti informování a poskytování informací realizátor projektu?

No to je klasický řízení. To je veřejně přístupný, ne že by nikdo neřekl, co tam bude dělat, to se veřejně ví. Jde o to, jestli ta veřejnost má zájem se o to podívat, ty věci jsou v podstatě ověřené a běžný.

Jaké jsou podle Vašeho názoru překážky úspěšných rekultivací na území České republiky?

Lidská hloupost. Protože, když přijdete a budete žít v Sokolově a dozvíte se, že za Vaším barákem se bude něco rekultivovat, tak máte možnost se s tím seznámit. A to co sem

řek před chvílí, když přijdete s rozumnou a faktickou připomínkou, tak by každej byl hloupej, kdyby jí nevzal. Ale když si tam stoupnete s vlaječkou Ekologické organizace Franta, a budete říkat, my tady nechceme rekultivaci. A my se vás zeptáme a co chcete? A vy řeknete, aby to tady bylo hezký, tak je to nesmysl. A těhlectěch lidí je mraky a je to o tom, jakou mají náladu. Ona ta demokracie v rukou lidí, který to maj jako zábavu tu demokracii je nebezpečná, protože ono to, že někdo je šikovnej, tak těm ostatním nemusí sedět.
.....

Chcete něco dodat?

Aby Vám to pěkně vyšlo.

Děkuji Vám za Váš čas a za poskytnutí rozhovoru.

1.8 Fotografická příloha

Zdroj: (Leitgebt, Časopis Stavebnictví) část výsypky Silvestr IIA zrekultivovaná a lesopark s vodními plochami

Zdroj: (Leitgebt, Časopis Stavebnictví), část Silvestr IIB zrekultivovaná na golfové 18 jamkové golfové hřiště se zázemím

Zdroj: (interní archiv materiálů SUAS)